

VERENIGING VOOR
KERKRENTMEESTERLIJK
BEHEER IN DE PKN

21e jaargang
nummer 10
November / December 2021

KERKBEHEER

*Plaatselijke geldwerving:
de gêne voorbij*

*‘Haal je licht onder de
korenmaat vanaan’*

*Impressie jaarbijeenkomst
St. Joriskerk te Amersfoort*

Maak kennis met Appostel

Al uw kerkzaken in één app

Meer weten?

Bezoek dan appostel.nl of scan deze QR-code!

Doneren, collecteren, informeren en meer!

Beschikbaar voor PKN-gemeenten

Product van

appostel

Grote Kerk Wageningen

VAN
HOOGEVEST
ARCHITECTEN

Westsingel 9
3811 BA Amersfoort

bureau@vanhoogevest.nl
www.vanhoogevest.nl

Kerkrentmeesters in Noord-Holland, Groningen, Drenthe en Friesland

SBKG-NN is de vraagbaak voor kerkeigenaren in Noord-Nederland

Regel nu uw
SIM-aanvraag 2023-2028
Bel met Ineke
058-212 35 92

058 -212 3592
info@sbkg-noordnederland.nl
www.sbkg-noordnederland.nl

Wij begeleiden u bij:

- onderhoud / restauratie / verbouw / herbestemming
- gebouwenbeheer / groen en duurzaam
- subsidie- en fondsaanvragen / financiering

SBKG
Noord-Nederland

KERKBEHEER

INHOUD

Voorzitterskolom De verhouding tussen de VKB en de Dienstenorganisatie	5
Agenda	6
Kalender voor kerkrentmeesters	6
Haal het licht onder de korenmaat vandaan	7
Het succes van Actie Kerkbalans	10
Kerkmarkt & Orgelbank	13
Opinie Wat hou ik van uw huis	14
Vraag van de kerkrentmeester Digitaal doneren	15
Plaatselijke geldwerving voor Nederlands protestants kerkenwerk anno 2021: de gène voorbij	16
Predikant en kerkbeheer Jan Dirk Wassenaar	19
VKB Partner Van Kooten Advocaten	22
VKB Partner DODUVA Ontwikkeling & advies	23
Maandelijkse cartoon	25
De VKB 101 jaar jong	26
VKB - Mercer/Marsh Awards 2021 uitgereikt	30
Recensie God, geld en geloofsgemeenschappen	32
Jaarlijkse kerkrentmeesterlijke check eind november/ begin december	33
Rook Belder neemt afscheid van de ICG	34
Uit de regio	34
Actie Kerkbalans 2022: Bestellen van artikelen kan nog steeds	35
Onderscheidingen van de VKB	36
PKN Onderscheidingen	38

Geldwerving

Al jaren ben ik lid van een gezellige dorpsfanfare. Nog los van de noodzaak om voldoende leden bij elkaar te houden om nog samen muziek te kunnen maken, merk ik dat het – zeker in deze coronatijd – de nodige inspanningen kost om ook de financiën op peil te houden.

We kunnen simpelweg niet zonder de verschillende acties die we gedurende het jaar organiseren. Maar daarvoor moet je wel langs de deuren. Als ik eerlijk ben, vind ik dat altijd wel iets waar ik me overheen moet zetten. Daar houden we niet zo van, om geld vragen.

Toch ga ik, en met mij vele andere vrijwilligers van organisaties en verenigingen in het land, op pad, omdat we het belangrijk vinden dat onze 'club' in stand blijft.

Zo is het ook met de kerk. Om geld vragen bij je leden is lang niet altijd makkelijk, maar wel heel belangrijk. Laten we zonder gène op pad gaan en het verhaal van onze gemeente vertellen en uitdragen. Dat geeft kracht om je te blijven inzetten én zorgt ervoor dat leden het belang ervan gaan inzien om ook hun steentje bij te dragen.

Wilnanda Hukom
Eindredacteur

Colofon

Bestuur VKB

Drs. F.H. Buddenberg, Zoetermeer, voorzitter
G. Koffeman, Oudewater, vice-voorzitter
Mr. P. van den Boogaart, secretaris en 2e penningmeester
Drs. H. van der Wal, Heino, 2e secretaris
Drs. H. van der Burg, Westerbroek, penningmeester
Ir. B.P. de Wit RTD, Sprang-Capelle, lid
Ir. G.G. van Dijk, Rotterdam, lid

Ereleden

D.G. Bijl, drs. G. van Soest,
mr. P.A. de Lange en drs. C. de Raadt

Redactie

J.M. Aarnoudse, hoofdredacteur,
W.J. Hukom, eindredacteur, E. van Rijssen,
N.J.M. de Jong en N. Breukhoven

Redactieraad

Mr. P. van den Boogaart, voorzitter,
dr. M. van der Meulen, Y. Teitsma en
M. de Heer

VKB Bureau

Vrieseweg 82,
3311 NX Dordrecht
E-mail: info@kerkrentmeester.nl
Telefoon: 078 - 639 36 66
Website: www.kerkrentmeester.nl

Postadres administratie en redactie

Postbus 176,
3300 AD Dordrecht

Abonnementen

Abonnementsprijs per jaar voor leden
van de VKB: € 32,40 per abonnement.

Abonnementsprijs voor niet-leden:

€ 38,65 per abonnement. Deze prijzen zijn exclusief 9 procent btw.

ISSN 1568-8712. Abonnementen lopen van 1 april t/m 31 maart. Opzegging kan tot uiterlijk 4 weken vóór de aflooptdatum. Er verschijnen 10 nummers per jaar (juli/ augustus en november/december zijn gecombineerde nummers).

Oplage & druk

5.000 ex. © november / december 2021 -
Verloop drukkerij

Foto omslag

Wilnanda Hukom

VKB - IN DIENST VAN DE KERK

De Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de Protestantse Kerk in Nederland (VKB) is op 1 januari 2005 opgericht. De Vereniging is de voortzetting van de Vereniging van Kerkvoogdijen in de Nederlandse Hervormde Kerk (VVK) en het Landelijk Verband van Commissies van Beheer in de Gereformeerde Kerken in Nederland (LVCB).

Leden van de VKB kunnen zijn: gemeenten, welke behoren tot de Protestantse Kerk in Nederland, te weten Protestantse Gemeenten, Hervormde Gemeenten, Gereformeerde Kerken en Evangelisch-Lutherse Gemeenten, of federaties van deze gemeenten.

Deze leden worden in de VKB uitsluitend vertegenwoordigd door het college van kerkrentmeesters. Het ledenbestand van de VKB omvat ruim 93 % van alle bij de Protestantse Kerk aangesloten plaatselijke gemeenten.

De Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer is een zelfstandige organisatie. Zij werkt wel ten dienste van de Kerk, maar neemt een onafhankelijke positie in ten opzichte van de Protestantse Kerk in Nederland.

Het doel van de VKB is drieërlei:

- belangenbehartiging voor de leden door deelname aan onderhandelingen over arbeidsvoorwaarden binnen de kerk (voor medewerkers en predikanten), door participatie in organen en organisaties die van belang zijn voor kerkbeheer en door een rol te spelen in de beïnvloeding van ontwikkelingen binnen de kerk, zodat overal waar beleid gemaakt wordt voor of in de kerk het kerkrentmeesterlijk perspectief meespeelt;
- optreden als service instituut door het aanbieden van diensten die aansluiten op de behoeften van de leden;
- optreden als kennisinstituut door middel van deskundigheidsbevordering en het verzamelen, ontsluiten en ter beschikking stellen van informatie die voor colleges van kerkrentmeesters van belang is.

DWA adviseert op het gebied van energie en installaties. Bij nieuwbouw en renovatie van kerkgebouwen richten we ons onder meer op: ventilatie, verwarming, verlichting, communicatie en verduurzaming.

Wij zijn lid van Kerkenplatform.nl.

DW**a**

www.dwa.nl

**SPRING ALTJD
IN HET DIEPE;
HET ONDIEPE
DOET ZEER**

 DRIEBERGEN
accountants
fris | scherp | helder

T 071 402 16 21
algemeen@driebergenaccountants.nl
www.driebergenaccountants.nl

De verhouding tussen de VKB en de Dienstenorganisatie

Op 9 oktober jongstleden vond in de Sint Joriskerk in Amersfoort de jaarbijeenkomst plaats van de VKB. De rode draad van mijn toespraak stond in het teken van de samenwerking tussen de VKB en de Dienstenorganisatie. Hoe ligt die verhouding nu precies tussen de kerk en de kerkrentmeesters?

De vijf basistaken van vitale kerkelijke gemeenten zijn de eredienst, de diaconie, het pastoraat, de missionaire inzet en de geestelijke vorming. Deze kerntaken van de kerk worden door kerkrentmeesters gefaciliteerd door vrijwillige bijdragen in te zamelen waar voorgangers als predikanten en kerkelijk werkers, maar ook koster en organisten, van worden betaald. En kerkrentmeesters zijn natuurlijk ook verantwoordelijk voor de instandhouding en het beheer van kerkgebouwen.

In een tijd van een krimpende kerk wordt van kerkrentmeesters creativiteit, visie en ondernemerszin gevraagd, waardoor ze ook het verschil kunnen maken. Als VKB noemen we dat pro-actief kerkbeheer met het oog op toekomstgericht kerk-zijn. Het is de rode draad van de activiteiten, die wij als VKB de afgelopen jaren hebben ondernomen. En we zijn vastbesloten om daarmee door te gaan vanuit de overtuiging dat

Toekomstgericht kerk-zijn betekent dat het hart van de kerk klopt in de plaatselijke gemeenten. Daarmee wordt afscheid genomen van de Dienstenorganisatie als zendende organisatie. In plaats daarvan gaat de Dienstenorganisatie naast de plaatselijke gemeenten staan om ze te ondersteunen en in te spelen op hun vragen en behoeften. Dus niet langer aanbodgericht, maar meer vraaggericht.

In de 'Toekomst Open Tegemoet' ligt het accent op de toerusting van de geloofsgemeenschap. De kerkrentmeesters komen er wat bekaaid vanaf. Daarmee wordt de rol van de kerkrentmeesters onderschat. Ik heb het eerder in deze column betoogd: toekomstgericht kerk-zijn en pro-actief kerkbeheer, of zo u wilt toekomstgericht kerkbeheer, zijn twee zijden van dezelfde medaille. Ze kunnen niet zonder elkaar, ze zijn complementair.

Gelukkig is de Dienstenorganisatie zich hier inmiddels van bewust. Eind vorig jaar hebben de Dienstenorganisatie en de VKB een intentieovereenkomst ondertekend waarin het voornemen wordt geuit om te gaan samenwerken op die beleidsterreinen waar beide organisaties elkaar overlappen. De uitgangspunten hierbij zijn complementariteit en gelijkwaardigheid. De Dienstenorganisatie en de VKB zijn daarbij strategische partners, die zich in deze tijden van krimp niet kunnen permitteren om langs elkaar heen te werken. Daarom wordt op dit moment een samenwerkingsovereenkomst voorbereid door beide directeuren met als doel om concrete afspraken te maken over die gemeenschappelijke beleidsterreinen zoals de organisatie van de kerk, de inzameling van levend geld, de kerkgebouwen en de mensen werkzaam voor de kerk. De richtingaanwijzers van beide organisaties staan dezelfde kant uit. Na de zomervakantie zijn er twee succesvolle expertmeetings geweest, georganiseerd door de VKB over een nieuwe geefcultuur in de protestantse geldwerving en de toekomst van de pastorie in aanwezigheid van deskundigen van de VKB, de Dienstenorganisatie en van buiten.

Ik hoop derhalve dat nog voor het einde van dit jaar die samenwerkingsovereenkomst kan worden ondertekend om toekomstgericht kerk-zijn en kerkbeheer op dezelfde leest te schoeien.

het hart van de kerk klopt in de plaatselijke gemeente. Omdat we dit als kerkrentmeesters niet alleen kunnen, is het interessant om te weten hoe de landelijke kerk zich hierin opstelt. Het afgelopen jaar heeft de synode ingestemd met een tweetal nota's: 'Van U is de toekomst' en 'De toekomst open tegemoet'. In 'Van U is de Toekomst' wordt terecht gesignaleerd dat veel gemeenten zijn bevangen door krimp vanwege de krimp. Goddank, dat de kerk leeft van genade. Deze genade hebben we nodig om los te komen van krimp ten gevolge van de krimp. In 'De Toekomst open tegemoet' wordt deze meer theologische invalshoek uitgewerkt in praktisch beleid. De conclusies, die door de Dienstenorganisatie worden getrokken, zijn hoopgevend. Er is sprake van een soort paradigmashift.

AGENDA

Training Kerkrentmeesters

De compleet vernieuwde training kerkrentmeester is voor dit najaar direct al volgeboekt. Inmiddels zijn er voor 2022 alweer 8 nieuwe cursusmomenten gepland.

De training kerkrentmeester is ontwikkeld door deskundigen van de Dienstenorganisatie en de VKB. De training is een stevige start voor nieuwe kerkrentmeesters, maar ook kerkrentmeesters met ervaring vinden in de training nieuwe inzichten en uitgangspunten.

Kijk voor meer informatie, data en inschrijven op de website van de Protestantse Kerk: www.protestantsekerk.nl/training/kerkrentmeesters/.

Regionale activiteiten

Regelmatig worden er regionaal (digitale) activiteiten georganiseerd, zoals webinars/cursussen over een bepaald thema of ontmoetingen tussen kerkrentmeesters.

Kerkrentmeesters die met hun gegevens bij ons bekend zijn krijgen voor zulke activiteiten per e-mail de uitnodiging toegezonden. Ook op de hoogte gehouden worden? Geef ons dan uw gegevens door via info@kerkrentmeester.nl.

U kunt alle activiteiten ook terugvinden in de agenda op onze website (zie: www.kerkrentmeester.nl/agenda).

KALENDER

Kalender voor kerkrentmeesters

December

- Publicatie aankondiging in kerkblad voor de Actie Kerkbalans 2022;
- Voorbereiden startmoment Actie Kerkbalans 2022 in uw gemeente;
- Erop toezien dat vóór 15 december de begroting, met ter informatie bijgevoegd het beleidsplan, wordt ingediend in FRIS;
- Activering van de gemeente voor de Oudejaarscollecte;
- Betaling Maandnota.

Januari

- Aandacht voor wijzigingen op het terrein van de belastingen, sociale verzekeringswetten en pensioenpremies;
- De verzekeringsportefeuille nagaan;
- Evaluatie risico-inventarisatie waarover elke kerkelijke gemeente dient te beschikken;
- Betalen Maandnota.

PRODUCTEN

Handleiding voor kerkrentmeesters

De *Handleiding voor kerkrentmeesters* is hét naslagwerk en voor iedereen die in dienst van de kerk bezig is met de facilitaire ondersteuning van het gemeentewerk.

De kosten voor de *Handleiding* zijn € 14,50 (inclusief btw) (VKB-ledenprijs € 13,05)

Brochure Ruimte

De brochure *Ruimte* is geschreven voor iedereen die bij een kerkelijke gemeente van de Protestantse Kerk betrokken is. Het boekje wil in hoofdlijnen iets vertellen over de organisatorische kant van het kerk-zijn, althans zoals het binnen de Protestantse Kerk in Nederland is geregeld.

Ruimte wordt door colleges van kerkrentmeesters aangeboden aan bijvoorbeeld degenen die belijdenis doen of degenen die een taak in de gemeente op zich nemen, al dan niet als ambtsdrager, maar ook voor hen die al langer horen tot de gemeenschap van de plaatselijke kerkelijke gemeente kan het boekje waardevolle informatie bevatten.

De kosten voor de brochure zijn € 3,00 (inclusief btw) (VKB-ledenprijs € 2,69)

Zowel de *Handleiding* als *Ruimte* zijn te bestellen in de webshop van de VKB (www.kerkrentmeester.nl/webshop) of per e-mail via info@kerkrentmeester.nl.

Haal het licht onder de korenmaat vandaan

In gesprek met Jan Schinkelshoek, voorzitter van de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving

Tekst Bert van Rijssen **Beeld** Unsplash, Jan Schinkelshoek

Jan Schinkelshoek is sinds 2015 voorzitter van de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving in de Protestantse Kerk. In zijn eigen woorden een "meedenkclub die samen met de Dienstenorganisatie en de VKB zich inspant om Kerkbalans en andere geldverzamelingsvormen zo op te zetten dat gemeenten er wat aan hebben, om op die manier te komen tot een succesvolle geldwerving."

In de voorbereiding van dit gesprek gaf je aan dat het belangrijk is voor gemeenten om zich de kunst van het geldwerven eigen te maken. Kun je dat uitleggen?

"De traditionele manier waarop het geld binnenkomt heeft z'n beste tijd gehad. Er is jarenlang vertrouwd op de wekelijkse collecten en de jaarlijkse Actie Kerkbalans. Maar de kerk krimpt, veroudert en verandert en we moeten op zoek gaan naar andere, vernieuwde, meer effectieve manieren om geld bij elkaar te sprokkelen. Kijk, ik wil natuurlijk niet af van die collecten. Waar ik voor pleit is om geldwerving op een andere, minder traditionele manier aan te pakken. Veel gemeenten zien collecteren als een vorm van contributie, een soort 'abonnementsgeld', zoals de Duitse *Kirchensteuer*. Voor ouderen vanzelfsprekend, voor jongeren niet. Geldwerving is steeds meer een zakelijke transactie geworden, op traditionele wijze geïnd. Maar dat raakt het hart niet. Waarom zou ik aan de kerk geven? Wat is de kerk mij waard? Die vraag moet centraal komen te staan. We moeten het over een andere boeg gooien. Daarom citeer ik bij kerkelijke vergaderingen van kerkrentmeesters, ook bij bisdommen, uit Johannes 21: 'Werp het net uit aan de andere zijde'. 'Zij wierpen het, en konden het niet meer trekken vanwege de menigte der vissen.'"

"Waar ik voor pleit is om geldwerving op een andere, minder traditionele manier aan te pakken."

Hoe gaan we dat doen?

"Geldwerving is een vorm van fondsenwerving, geven met het hart. Ik zie drie concrete elementen:

1) Benoem herkenbare, aansprekende doelen. Niet collecteren 'om het gat in de begroting te dichten'. Bedenk, formuleer een doel waarvoor het geld wordt gebruikt: het orgel, de voedselbank, iets diaconals of iets pastoraals. Het zegt iets over de manier waarop je gemeente wil zijn.

2) Persoonlijke benadering. De grote kracht van de Actie Kerkbalans, al meer dan 40 jaar, zijn de kerkbalansvrijwilligers die kloppen aan de deur. Je ziet wat er achter de voordeur omgaat. Je hoort wat mensen bezighoudt, wat noden en behoeften zijn. Je hoort soms ook dingen die je misschien niet bevallen, maar dat stelt je als kerk in staat om er je voordeel mee te doen. Dat is veel 'menselijker' en daardoor ook veel effectiever dan alleen een acceptgiro sturen, of collecteverzoeken via sociale media.

3) Denken in doelgroepen, segmenteren. Mensen met vermogen moet je op een andere manier benaderen dan de 'weduwe met alleen maar een penningske'. En jongeren benader je anders dan ouderen, zowel qua toonzetting als qua media-inzet. Ja, dat is meer dan 'u' vervangen door 'jou'."

Betreffende het eerste punt: gemeenten ontbreekt vaak de inspiratie om aansprekende doelen te verzinnen. Is het een idee om vanuit de landelijke organisatie een lijst aan te reiken met bijvoorbeeld veertig mogelijke doelen?

"Dat is wel een goed idee, mits het geen afvinklijstje wordt. Plaatselijke omstandigheden moeten de doorslag geven. Via Kerkbalans laat je als gemeente iets van jezelf zien. Het begint met een beleidsplan, je schrijft op wat je – gezamenlijk – wilt bereiken. Daar ga je aan werken, daar ga je ook geld voor bij elkaar sprokkelen. Ook buiten de traditionele kaders. Het voorbeeld van een restauratie is vanzelfsprekend, maar bijvoorbeeld in Scheveningen wordt geld bij elkaar gehaald om iets aan vereenzaming te doen. Het zijn projecten waar je met elkaar over nadent en als gemeente je ziel in legt. Het is een prima manier voor een gemeente om je visitekaartje te laten zien, aan leden én niet-leden: wat wil je, waar sta je voor? Fondsenwerving zie ik niet als doel, maar als middel om de doelen van de gemeente van Jezus Christus ter plekke zo goed mogelijk te realiseren."

Betreffende het derde punt, doelgroepen: gemeenten vragen vaak hoe ze jongeren en randkerkelijken kunnen bereiken?

"Randkerkelijken spreek je het meest aan door het formuleren van doelen die ook voor hén van belang zijn. In de coronacrisis heeft de kerk zich meer zichtbaar gemaakt, ►

met inzet voor doelen die ertoe deden, die het hart raken. Maar ook daarnaast zijn er tal van ideeën, voorstellen en projecten waar je als gemeente, als parochie een meerwaarde aan de plaatselijke samenleving kunt geven.”

En jongeren? Soms lijkt het alsof ze meer contact hebben met hun digitale dan met hun fysieke omgeving.

“De nieuwe media zijn een realiteit, maar sociale media zijn vooral een belangrijk middel als begin, als opstapje, een contactmogelijkheid. Maar het is schraal als het daarbij blijft, dan is het niets anders dan een digitale vervanging van de oude collectezak. We moeten alle moderne manieren aanpakken om geld te werven, fondsen aan te boren. Maar wel op onze manier, de manier van Kerkbalans – via persoonlijk contact.”

“Fondsenwerving zie ik niet als doel, maar als middel om de doelen van de gemeente van Jezus Christus ter plekke zo goed mogelijk te realiseren.”

Je kunt niet zeggen dat hiermee het kader van het geldwervingsproces ontlast wordt. Welke ideeën heb je om dat wel te bewerkstelligen? Kan hier misschien digitalisering ook tot ‘verhoging van de arbeidsproductiviteit’ leiden?

“Je moet een slagje dieper. Het begint bij wat we als kerk te vertellen te hebben. Dat mag wel wat zelfbewuster. We doen te aarzelend, te verontschuldigd. Waar is het geloof gebleven? Geloof in wat je te vertellen hebt, in waar je voor opkomt, in waar je geld voor vraagt. Dat is de eerste voorwaarde voor succesvolle geldwerving, de kritische factor zelfs. Mensen willen graag aan goede doelen geven, maar ze moeten er wel het belang, de waarde van inzien. Als men geraakt wordt, geeft men royaal. Sla er de jaarlijkse resultaten van geldwervingsacties maar op na. Waarom kunnen wij als kerk, met zo’n goed verhaal, een verhaal van geloof, hoop en liefde, niet waartoe de Hartstichting of de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij bij machte zijn? Maak het woord van onze Heer waar. Het hoeft niet groots en meeslepend te zijn, mits het maar gemotiveerd is.”

Als gemeenten te klein worden en het draagvlak van vrijwilligers ontbreekt, hoe kunnen gemeenten door regionale samenwerking weer groeien?

“Er zijn al veel voorbeelden van streekgemeenten. Vorming daarvan wordt ook vanuit Utrecht gestimuleerd. Kennis van technieken voor goede, effectieve fondsenwerving willen we veel meer uitdragen. Het moet centraal ter beschikking worden gesteld. Het is niet nodig dat overal het wiel wordt uitgevonden. En de boodschap aan kerkrentmeesters in kleine gemeenten: aarzel niet met bellen met de VKB, met Utrecht, we zijn echt niet zo ver weg als het soms lijkt. Werk samen, kijk om je heen, maak gebruik van goede voorbeelden, laat je helpen.”

Hoe ziet Actie Kerkbalans er in 2034 uit?

“Over tien jaar is Actie Kerkbalans nog steeds de meest succesvolle geldwervingsactie van Nederland. Doordat we het over een andere boeg hebben gegooid, doordat het veel minder een jaarlijkse contributie-inning is, doordat we het veel actiematiger zijn gaan aanpakken, doordat we aan de buitenwereld hebben laten zien waar we voor staan, doordat we de schroom hebben overwonnen – schrijven we met zwarte cijfers.”

“Kijk, teruggang van de jaarlijkse opbrengsten van Kerkbalans is niet iets dat in de sterren geschreven is. Sommigen doen alsof het een soort natuurwet is, een onvermijdelijk bijproduct van krimp van de kerk. Waar staat dat? Het is hooguit ons eigen ongelooft... Natuurlijk zijn onze inkomsten onder druk, maar er zijn even zo veel andere inkomstenbronnen aan te boren. Maar dat moeten we dan wel doen, wel leren, wel proberen.”

“Vergis ik me of zie ik al wolkjes als van een mans hand? Sinds een jaar of vijf zijn we, vanuit Utrecht en Dordrecht, druk bezig stap voor stap vernieuwingen door te voeren. Het lijkt erop dat we de eerste succesjes boeken. De jaren van de forse dalingen – 3 of zelfs 4% – zijn voorbij, de laatste paar jaren bleef de teruggang steken bij 1,5%. En in 2021 ziet het ernaar uit dat er, voor het eerst, weer een stijging van de totale inkomsten van Kerkbalans is. Natuurlijk rekenen we ons niet rijk. Maar het logenstraft wel alle inktzwarte verhalen. Het is, in elk geval voor mij, een aansporing om het licht niet onder de korenmaat te stellen.”

Over Jan Schinkelshoek

Jan Schinkelshoek (Capelle aan den IJssel, 1953) maakt al bijna vijftig jaar rondjes rond het Binnenhof. In verschillende hoedanigheden heeft hij 'Den Haag' grondig leren kennen. Als journalist, als communicatiemanager, als adviseur, als politicus.

Als 'jonkie' kon Schinkelshoek vanaf begin jaren '70 als parlementair en politiek verslaggever aan het werk, eerst bij het Reformatorisch Dagblad, later bij de Haagse Courant/Sijthoff Pers. Tien jaar lang beschreef hij vanaf de perstribune van de Tweede Kamer de turbulente periode van Den Uyl, Van Agt en Wiegels.

Zijn belangstelling voor de politiek was zo groot dat Schinkelshoek in 1983 de overstap naar de communicatie maakte: hij werd hoofd voorlichting van de CDA-Tweede Kamerfractie, woordvoerder van fractievoorzitter Bert de Vries en campagnemanager van premier Ruud Lubbers.

Na ruim zeven jaar verruilde Schinkelshoek de politiek voor het bestuur: hij werd directeur voorlichter van het ministerie van Justitie onder minister Ernst Hirsch Ballin en staatssecretaris Aad Kosto. De aantrekkingskracht van de journalistiek bleek te sterk. In 1994 trad hij aan als algemeen hoofdredacteur van de Haagse Courant, zijn 'oude' krant.

Weer zeven jaar later maakt Schinkelshoek de overstap naar de Rabobank. Als directeur communicatie zette hij de 'boerenleenbank' op de kaart als een solide, zelfbewust bank, 'de bank die het anders doet'. Dat deed hij met behulp van 'Jochem de Bruin', een breed opgezette campagne die hem in 2005 de onderscheiding Communicatiemanager van het Jaar opleverde.

Het Binnenhof bleef trekken. Aan de verleiding om zich kandidaat te stellen kon Schinkelshoek niet weerstaan. Van 2006 tot 2010 was hij lid van de Tweede Kamer voor het CDA.

Na zijn afscheid als kamerlid heeft hij zich gevestigd als communicatieadviseur – uiteraard in Den Haag. Dat werk combineert en combineerde hij met tal van nevenactiviteiten: binnen de kerk (Protestantse Gemeente Scheveningen), binnen het onderwijs (Christelijk Onderwijs Haaglanden), bij de omroep (KRO-NCRV), tot in Vlaanderen (de Lage Landen) en Zuid-Afrika (Zuid-Afrikaans) toe.

Advies en dienstverlening bij beeld- en geluidstechniek in de kerk

Landelijke Organisatie Kerktechniek

Ontvang 50% korting
op het eerste advies!
voor meer informatie
www.delok.nl

Voor een kwalitatief hoogstaande weergave van beeld en geluid in kerkgebouwen en bij mensen thuis!

- Advies
- Kennisoverdracht
- Keuringen
- Metingen
- Belangenbehartiging

Workshops (beamertechniek, geluidstechniek, techniek algemeen voor kosters, cameratechniek en regie)

mr. drs. Wilbert de Jong

M 06 11286653

Adviesburo Kerken

Broekseweg 14 • 4231 VE Meerkerk

WilbertdeJongAKDJ@outlook.com • www.akdj.nl

Het succes van Actie Kerkbalans

Tekst Bert van Rijssen **Beeld** Actie Kerkbalans

Binnenkort, in 2023, bestaat de actie Kerkbalans vijftig jaar. Schrijver van dit artikel is daar, in tegenstelling tot Rook Belder (zie elders dit nummer) niet vanaf het begin bij betrokken geweest maar toch ook al vanaf 2005, als adviseur van de Interkerkelijke Commissie Geldwerving (ICG). Eerst afgevaardigd vanuit de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk en vanaf 2008 vanuit de VKB. In dit nummer van *Kerkbeheer* dat over geldwerving gaat vormt dit artikel een beknopte reflectie op die periode.

Kerkbalans Nieuwe Stijl

Toen ik in mei 2005 aantrad als adviseur bij de ICG waren de voorbereidingen voor Kerkbalans 2006 in volle gang. Deze actie was geheel anders van opzet dan voorgaande jaren. Nadat de inkomsten van Kerkbalans vanaf de start in 1973 jaar-op-jaar waren toegenomen was er na de eeuwwisseling al enkele jaren sprake van een daling. Er volgde een strategische heroriëntatie met de naam Kerkbalans Nieuwe Stijl (KBNS). Deze benadering bleek buitengewoon succesvol. De inkomsten stegen al in 2006, met miljoenen euro's. En nadien haakten steeds meer gemeenten aan aan KBNS: de inkomsten bleven doorstijgen tot 2011. Daarna kenterde de trend, misschien omdat de formule was uitgewerkt. Door economische omstandigheden (schulden crisis, euro crisis, koopkrachtvermindering door een btw-verhoging (toen ging het om het 19% tarief dat naar 21% ging), stijging van de ziektekostenpremies en – voor onze doelgroep belangrijk – bevrozing van de pensioenen) bereikten de inkomsten een punt waarbij zelfs de bijdrage per lidmaat (die was en is altijd blijven stijgen, 'minder mensen geven meer') onder druk kwam te staan. Vanaf 2015 ging die bijdrage weer stijgen en de inkomstendaling verminderde.

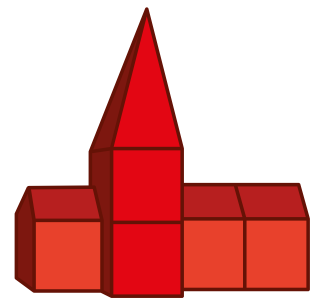
Het succes van Kerkbalans Nieuwe Stijl

Wat waren de succesfactoren van de nieuwe aanpak in 2006 en wat kunnen we er nog van leren? De volgende opsomming is niet bewijsbaar en er zijn andere factoren denkbaar, maar naar mijn stellige overtuiging gaat het vooral hierom:

1. Er werd éénmalig een in verhouding tot de reguliere bijdrage van de deelnemende kerkgenootschappen gigantisch bedrag van €400.000 beschikbaar gesteld (het normale jaarlijkse budget van de ICG bedraagt circa €30.000), dankzij de overtuigingskracht van de toenmalige voorzitter van de ICG Dirk Bijl. Met dit bedrag kon een gerenommeerd fondsenwervingsbureau worden ingeschakeld, dat de strategie en de uitwerking daarvan tot in de puntjes regelde en een creatief aansprekend thema en campagnebeeld ontwierp. Ook werd voor het eerst een interactieve website gebouwd.
2. Het principe van de segmentatie werd geïntroduceerd. Bepaalde groepen van gevers dienden ieder op een eigen manier te worden benaderd. Het eerste onderscheid werd aangebracht tussen gevers en niet-gevers. De eerste groep werd gestimuleerd om meer te geven ('verdiepen'), de tweede groep om te beginnen met geven ('verbreden'). Andere vormen van segmentatiemogelijkheden waren op geefgedrag/hoogte van de bijdrage, en op leeftijd (voor jongeren werd een aparte folder ontwikkeld).

2022

Actie
Kerkbalans

3. Een ongekend aantal informatiebijeenkomsten werd belegd: in de Protestantse Kerk 23 bijeenkomsten waarbij 1800 kerkrentmeesters aanwezig waren. Op deze bijeenkomsten werd door charismatische sprekers (Dirk Bijl zelf, maar ook Dienstenorganisatie-collega Egbert Fokkema) de werking van KBNS helder uitgelegd.
4. Gemeenten konden een beroep doen op kerkbalansadviseurs: een 'pool' van deskundige vrijwilligers die om niet meerdere avonden langskwamen om de gemeenten te ondersteunen bij het toch wel ingewikkelde proces van doelen formuleren, doelgroepen benoemen en die gesegmenteerd te benaderen.

Succesvolste fondswervingsactie in Nederland

In 2005 bezocht ik de Landelijke Diaconale Dag van de Protestantse Kerk. Eén van de sprekers vroeg aan de honderden aanwezigen (het was nog niet zo lang na de landelijke inzamelingsactie van de Tsunami in zuidoost Azië die €200 miljoen had opgeleverd): "Denken jullie dat er ooit nog een keer een actie wordt gehouden die nóg meer opbrengt?" Bijna alle handen gingen de lucht in. "Wie denkt dat dat al binnen tien jaar gebeurt?" Veel minder handen dit keer. "En wie denkt dat het al binnen een jaar gebeurt?" Nog maar één hand, die van de spreker zelf. Zijn reactie op de vragende gezichten in de zaal: "De Actie Kerkbalans!" En inderdaad, hoewel de opbrengsten onder druk staan is de Actie Kerkbalans met nog altijd meer dan €200 miljoen opbrengst (Protestantse Kerk en Rooms-Katholieke Kerk) de meest succesvolle fondsenwervingsactie in Nederland.

De 'gereedskapskist' van de ICG

De ondersteuning van de ICG aan plaatselijke gemeenten stoelt op principes uit de communicatiewetenschap. Inhoudelijke invulling daaraan wordt gegeven door reclamebureaus die iedere drie jaar de competitie met andere bureaus aangaan voor de volgende drie jaar. In de praktijk betekent dit dat bureaus minimaal drie jaar en soms zes jaar de communicatie rond Kerkbalans verzorgen. Elementen van de communicatie zijn:

- Het logo, dat in 2017 geheel is vernieuwd;
- Het thema/de 'slogan'. In 2006 begonnen we met 'een kerk is van blijvende waarde'. Later werd dat 'wat is de kerk u/jou waard?'. In 2017 is bepaald dat de geefvraag/het appel aan de leden van de kerken dringender, concreter moest worden. Het werd: 'Geef voor je kerk!' en, sinds 2020: 'Geef vandaag voor de kerk van morgen!'
- Het campagnebeeld. Onze natuurlijke neiging om kerkgebouwen in beeld te brengen is na 2005 opgegeven voor het communiceren van mensen in een kerkelijke omgeving. Sinds vorig jaar is, onder andere op verzoek van de EBG, bij Kerkbalans keuze voor meerdere campagnebeelden geïntroduceerd.
- 'Corporate communicatie'. Een verzamelnaam voor allerlei communicatie-elementen die niet direct tot extra inkomsten leiden maar wel bijdragen aan de bouw van een sterk merk. Daarbij horen de uniformiteit van logo, thema en campagnebeeld, maar ook landelijke communicatie. In het verleden werden bij de start van de Actie Kerkbalans radiospots uitgezonden, daarna is er een enkele maal een postercampagne op stations en abri's geweest, en verder is er een 'stopper' campagne (kranten en tijdschriften vullen lege plekken op advertentiepagina's op met door goede-doelen organisaties ingezonden advertenties, zonder kosten). De laatste jaren wordt steeds meer gebruik gemaakt van de relatief voordelige advertentiemogelijkheden van social media. Een belangrijk onderdeel van de Actie Kerkbalans is ieder jaar het landelijke startmoment, waarbij de pers wordt geïnformeerd over de actie. De laatste jaren worden tijdens dit persmoment de resultaten van een aan Kerkbalans gerelateerd onderzoek gepresenteerd.
- De website. Deze is vooral bedoeld voor organisatoren van Kerkbalans (voor kerkleden zijn er de websites van de individuele gemeenten en parochies). Op de website www.kerkbalans.nl is er de webshop voor het bestellen van Kerkbalans materialen, en verder kunnen organisatoren teksten, beelden en banners downloaden voor hun eigen folders, artikelen in kerkbladen en eigen websites.

Ontwikkelingen sinds 2015

Hoewel de inspanningen van ICG en RPG in de laatste jaren het succes van Kerkbalans Nieuwe Stijl niet hebben kunnen evenaren (de wens om de inkomsten opnieuw naar boven om te buigen is voorsnog geen realiteit) is de inkomstenontwikkeling van gemeenten gunstiger dan in het begin van de jaren tien. Voor 2021 zijn er zelfs duidelijke signalen dat de inkomsten wel degelijk zijn gestegen (met circa 0,5%) maar daar zal ook de corona pandemie debet aan zijn geweest. In mijn optiek (ook hier niet bewijsbaar) zijn belangrijke stimulansen hiervoor geweest:

- De ontwaakte belangstelling bij de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk voor Kerkbalans: zij stellen nu

De organisatie van de plaatselijke geldwerving in de Nederlandse kerken

Verreweg de meeste kerken in Nederland doen mee aan de Actie Kerkbalans. Momenteel zijn vier deelnemende kerkgenootschappen gezamenlijk eigenaar van Kerkbalans: De Rooms-Katholieke Kerk, de Protestantse Kerk in Nederland, De Oud-Katholieke Kerk van Nederland (OKKN) en de Evangelische Broedergemeente (EBG). Het 'merk' Kerkbalans mag zich verheugen in een grote mate van bekendheid bij de doelgroep: In het onderzoek van Citisens ter gelegenheid van de Actie Kerkbalans 2021 bleek dat 94% van de kerkelijk betrokkenen met de actie bekend is. Minder bekend zijn de organen van de deelnemende kerkgenootschappen die Kerkbalans organiseren: bij een onder kerkrentmeesters gehouden minipeiling geldwerving kende nauwelijks de helft van de respondenten de naam en nog geen twintig procent verwachtte ervan ondersteuning bij het geldwervingsproces. Tijd dus om wat aan de bekendheid te gaan doen. Bij dezen:

De plaatselijke geldwerving is de verantwoordelijkheid van iedere zelfstandige gemeente of parochie. Maar zij worden daarbij ondersteund door commissies van deskundigen die al dan niet in hun vrije tijd hun expertise aan de organisatoren van Kerkbalans in de plaatselijke gemeenten en parochies ter beschikking stellen. In de Protestantse Kerk is dat de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving RPG (zie elders in dit nummer het interview met voorzitter Jan Schinkelshoek). De Rooms-katholieke tegenhanger heet de InterDiocesane Geldwervingscommissie IDG. Vertegenwoordigers van beide commissies zijn dan weer vertegenwoordigd in de Interkerkelijke Commissie Geldwerving ICG, waarin ook bestuurders vanuit de OKKN en de EBG zitting nemen. Alle drie de organen worden ondersteund door fondsenwervingsprofessionals vanuit de Rooms-Katholieke Kerk en de Protestantse Kerk.

geld en menskracht beschikbaar voor de landelijke organisatie én voor begeleiding van individuele gemeenten (de 'derde pijler').

- Het stimuleren van gemeenten om lokaal startmomenten voor de Actie Kerkbalans te organiseren. Er zijn vanuit de landelijke organisatie inmiddels veel ideeën aangereikt: het inluidmoment (klokken luiden), het organiseren van een fotowedstrijd, het houden van een startmaaltijd, en de laatste twee jaren de 'rode loper'.

Hoe zouden we de inkomsten van Kerkbalans in de toekomst nog meer kunnen stimuleren? Allereerst door een nieuw elan bij gemeenten te bewerkstelligen, zoals door Jan Schinkelshoek elders in dit nummer bepleit. Maar ook door lessen te trekken uit het succes van Kerkbalans Nieuwe Stijl: een verruiming van het budget, en het opzetten van een sterke *pool* van vrijwilligers die niet alleen hun eigen gemeente willen ondersteunen maar bereid zijn regionaal actief te zijn. Er moeten toch voldoende jonggepensioneerden zijn die die uitdaging aandurven?

STERK IN MONUMENTAAL RESTAURATIE WERK!

GECERTIFICEERD
15
JAAR
VOEGBEDRIJF

Voegbedrijf Heldoorn

Voegbedrijf Heldoorn B.V.
A Veldoven 19b
8271 RT IJsselmuiden
T +31 (0)38 - 3557879
www.voegbedrijfheldoorn.nl

vankootenarchitectuur

nieuwbouw | verbouw | interieurontwerp
www.kerkarchitect.nl

TOINE DAELMANS

LUIDKLOKKEN & TORENUURWERKEN

Stipdonk 16, 5715 PC Lierop
T Toine Daelmans: 0492 54 55 77
T Ralf van Veghel: 06 460 656 21
info@daelmans.com - www.daelmans.com

VELLEMA TORENUURWERKEN

Vellema Torenuurwerken is al meer dan zestig jaar gespecialiseerd in reparatie, restauratie en periodiek onderhoud van (monumentale) torenuurwerken en klokken. Vellema combineert kennis en respect voor historische- en monumentale waarde met de vele mogelijkheden van toepassing van eigentijdse (automatiserings)technieken.

Kijk op onze website voor meer informatie of bel ons voor een vrijblijvende afspraak: **0518 43 22 99**.

VELLEMA
TORENUURWERKEN

VELLEMA. PASSIE
VOOR MENS EN
TECHNIEK.

VELLEMA TORENUURWERKEN - GRIENEDYK 48 - HALLUM - WWW.VELLEMA.NL

Lakerveld

ingenieurs- & architectuurbureau

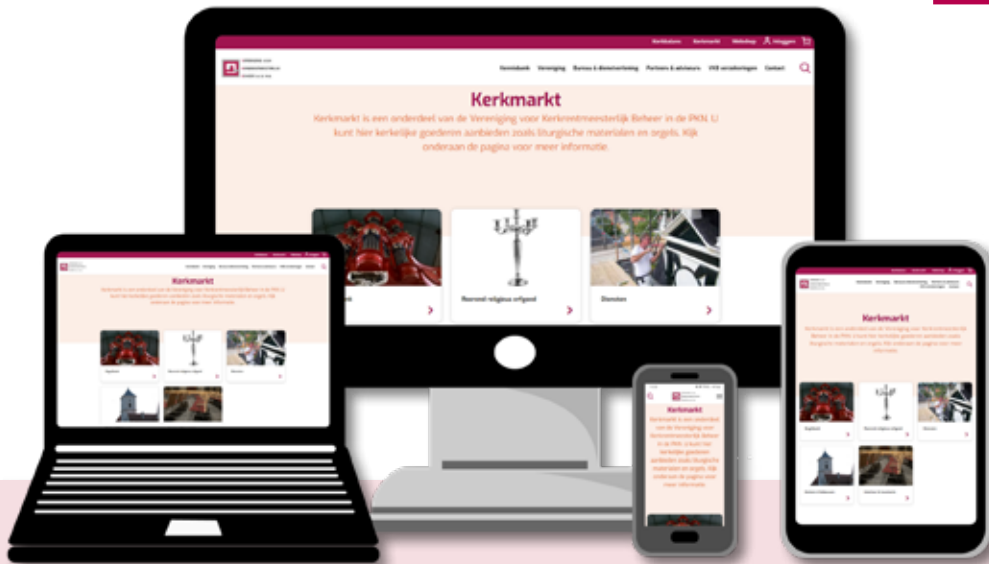
herbestemming
restauratie
renovatie
nieuwbouw

Restauratie-architect (GEAR)
Erkend Monumenten Adviesbureau (EMA)

www.lakerveld-noordeloos.nl - 0183 582 600

Kerkmarkt

Op Kerkmarkt.nl kunnen kerkelijke gemeenten hun kerkelijke goederen ter verkoop of ter overname aanbieden. Dat kunnen bijvoorbeeld de stoelen zijn die niet meer worden gebruikt of liturgisch meubilair dat bij een kerksluiting vrijkomt. Op deze wijze kunnen kerkelijke goederen weer worden hergebruikt. Deze dienstverlening is voor kerkelijke gemeenten gratis, uitgezonderd de rubriek 'orgelbank'.

De orgelbank

DE ORGELBANK

De orgelbank van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer biedt plaatselijke kerken en gemeenten de mogelijkheid hun pijporgel te koop aan te bieden.

Momenteel zijn er 7 orgels in de orgelbank ingeschreven. Dit betreft instrumenten van onder andere de orgelmakers Vierdag, Van Leeuwen (foto), Van Vulpen, Von Beckerath en Reil.

De juiste specificaties vindt u in de rubriek orgelbank op onze website www.kerkmarkt.nl.

Voor vragen over de orgelbank kunt u contact opnemen met het VKB-Bureau.

Telefoon (078) 639 36 66

E-mail n.dejong@kerkrentmeester.nl

Wat hou ik van uw huis

Bezinningsmoment Sint Joriskerk Amersfoort, 9 oktober 2021

Tekst Jos Aarnoudse **Beeld** Pixabay

We hebben plekken nodig, en momenten, en gemeenschappen, waar de dingen spreken van God. Daar ben ik van overtuigd. En ook dat wij ons daarvoor hebben in te zetten.

Tegelijk hebben we of het gebeurt dat God onder en met ons is, niet in onze hand. Je kunt nog zo'n mooie kerk spiritueel opgetuigd in stand houden, of nog zulke flitsende en massale samenkomsten beleggen of stijlvolle liturgieën vieren of orthodoxe diensten houden, maar als God er niet is, dan is God er ook gewoon niet. Misschien wel een goed gevoel, over hoe mooi en prachtig we het allemaal vonden, maar dat is nog niet hetzelfde als God. Het kan zelfs grenzen aan het tegendeel, namelijk zelfingenomenheid.

Ook Salomo was ervan doordrongen, dat de God die hij had leren kennen, natuurlijk helemaal niet te vatten is in een tempelhuis van steen en hout (1 Koningen 8:27). En toen Jezus gevraagd werd: waar moeten we God nu aanbidden, had Hij gezegd: waar je het doet in geest en in waarheid daar wordt de Vader aanbeden (Johannes 4:23-24).

Dat gaat ook niet om grote aantallen. Waar twee of drie bijeen zijn in mijn naam, daar zal Ik in het midden zijn, zegt Jezus (Matteüs 18:20). Dat vind ik mooi. Waar je ook in de wereld terecht komt, mijn ervaring is: overal vind je wel iets van een gemeenschap van christenen, kerk dus. Met andere rituelen en gewoonten. Sommige dingen herken je, andere dingen bevreemden je. Maar het lijkt wel of het daar allemaal veel minder uit maakt. Voor jou dan.

Want zijn huis zijn wij, het huis van Christus, dat zijn wij, zegt de Hebreeëschrijver, als we de vrijmoedigheid en de hoop vasthouden (Hebreeën 3:6), niet als we onze tradities tot drie cijfers achter de komma willen bewaren per se.

Het is zo breed als de wereld wijd is, die kerk, dat huis van Christus. Met vogels van divers pluimage. De mus en de zwaluw zijn er thuis. Rustige types en snelle figuren. Mensen van alle soorten, kleuren en maten. Het huis van mijn Vader heeft vele woningen, zei Jezus, en wat ik mooi vind is de toevoeging: als het anders was, zou ik het jullie wel gezegd hebben (Johannes 14:2). Hoewel soms anders voorgesteld: God is een gulle God en gaat ongekend diep om waar jij ook uithing in het leven je thuis te brengen.

En je weet: thuis is niet de plek als zodanig, maar het gevoel, de ervaring: hier gaat het om mijn bestemming, hier moet het veilig zijn, hier gaat het op zielsniveau om de connectie met God, hier gaat het om gezien en bemind worden, om genade en troost, maar ook om prikkeling en uitdaging. Tot de navolging van Christus. Want je leeft niet om naar de kerk te gaan, maar je gaat naar de kerk om te kunnen leven. Om

gesterkt je taken en bezigheden aan te kunnen gaan. Ook het ouder worden en afscheid nemen, als het zover is.

Wat hou ik van uw huis, Heer van de hemelse legers, ach hoor en kijk naar mij: liever bij U aan de drempel dan binnen te zijn in een duistere tent.

Gebod

Wat een voorrecht
om ons te kunnen inzetten
voor uw huis.
Soms voelt het als een last
als een plicht die op ons drukt.
Maar we maken er soms
ook wel iets heel groots van,
alsof het afhangt van ons,
of van de manier waarop wij het voorstaan,
en dan raken we zomaar
als we niet oppassen
verwikkeld in allerlei strijd.
Strijd met anderen,
strijd met onszelf.
Heer, maak Gij ons lichter,
dat we ons laten dragen
door uw Heilige Geest,
en steeds weer de vreugde hervinden
om ook met hen
die anders zijn dan wij
samen te blijven bouwen
aan uw kerk, aan uw gemeente,
aan uw wereld ook,
zolang Gij ons het licht laat zien.
Geef ons een vreugdevolle dag,
tot inspiratie en bezinning.
Wees met ieder die een taak heeft.
Wij bidden om uw zegen
en om uw nabijheid, ook voor hen
die vandaag zich met ons verbonden weten.
Zie ons aan in Christus, Jezus, onze Heer
Amen

Digitaal doneren

Tekst Bert van Rijsen **Beeld** Pixabay/Wilnanda Hukom

Steeds vaker stellen kerkrentmeesters vragen over digitaal doneren. Het Team Kerkbalans krijgt zelfs lichte verwijten over zich heen vanwege het quasi ontbreken van informatie hierover op de website www.kerkbalans.nl. Terwijl het aanbod van (commerciële) organisaties die kerkrentmeesters willen helpen bij het oppakken van digitaal doneren inmiddels heel groot is en de colleges soms door de bomen het bos niet meer zien. En de vraag ernaar neemt ook toe, vaak ingegeven door gebrek aan menskracht bij de gemeenten om de geldwerving via de traditionele methoden te handhaven.

Bij de Interkerkelijke Commissie Geldwerving is men bezig om kennis te verzamelen over het digitaliseren van Kerkbalans, bijvoorbeeld via e-mail, maar dat proces is nog niet afgerond. Er is ook altijd enige reserve geweest voor het propageren ervan, vanwege de risico's van verminderde inkomsten als gemeenten afstappen van het inzetten van kerkbalansvrijwilligers die de leden persoonlijk bezoeken. Want dat laatste wordt toch het meest gewaardeerd door de meeste leden van de gemeente. Gemeenten zouden kunnen kiezen voor het opzetten van een digitaal systeem naast het bestaande systeem of, als inderdaad geen/onvoldoende Kerkbalansvrijwilligers meer kunnen worden gevonden, voor een hybride systeem waarbij in ieder geval de mensen die eerst wel gaven, en met een digitale aanpak niet of veel minder, alsnog persoonlijk worden benaderd. Daarmee wordt de druk op de Kerkbalansvrijwilligers verminderd, maar de complexiteit van Kerkbalans en de werkdruk voor de organisatoren ervan in de gemeente neemt verder toe.

Welke applicaties kunnen door gemeenten gebruikt worden? Een inventarisatie van de Protestantse Kerk Amsterdam noemt als mogelijkheden onder andere:

1. Givt-app, ontwikkeld door een aantal enthousiastelingen die bekend zijn met de kerk: www.givtapp.net

2. Appostel van SKG Collect: www.skggouda.nl/skg-collect

3. Scipio-app van Hagru: www.hagru.nl/scipio-app

4. Chrch-app ontwikkeld door Peter Arends van de Noorderkerk: www.chrch.org.

In het november-decembernummer van Kerkbeheer 2020 staat een informatief artikel over het gebruik van Tikkie voor digitaal doneren. En een nieuwkomer op de markt, waarover wij in het maartnummer 2021 van Kerkbeheer ook hebben bericht, is Donkey Mobile. Hun applicatie gaat verder dan de meeste andere apps (ze vormen digitale communities), maar daar hangt ook een kostenplaatje aan. Zie hun website www.donkeymobile.app. Donkey Mobile heeft een overeenkomst met de Protestantse Kerk gesloten waardoor de bijdrages die via de app worden gedaan kunnen worden gekoppeld aan de bestaande administratie in LRP.

Welke effecten heeft het gebruik van apps op de inkomsten? Daar is weinig over bekend. Voor kleine bedragen werkt het goed en laagdrempelig, maar de geldwerfers van de Protestantse Kerk waarschuwen voor het inzetten van digitale middelen voor grotere bedragen zoals Kerkbalans. Dan is er wel een risico van lagere bijdragen per bijdrager.

Plaatselijke geldwerving voor Nederlands protestants kerkenwerk anno 2021: de gêne voorbij

Blijmoedig en vrijmoedig durven vertellen en durven vragen

Tekst Jos Aarnoudse **Beeld** PR, pixabay

Op 7 september 2021 werd er door de VKB in samenwerking met de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving (RPG) een expertmeeting over de toekomst van de plaatselijke geldwerving in de Protestantse Kerk georganiseerd. De bijeenkomst vond plaats in het kerkelijk centrum De Rank in Dubbeldam. Er deden zo'n dertig deskundigen mee. Deze expertmeeting had tot doel om de VKB en de Dienstenorganisatie van ideeën en energie te voorzien ten behoeve van de dienstverlening aan plaatselijke gemeenten op het gebied van hun lokale geldwerving.

Het was een heel nuttige en ook inspirerende bijeenkomst. Niet dat er nu opeens een 'ei van Columbus' werd ontdekt, maar het feit dat we met heel diverse belanghebbenden ideeën uitwisselden, was erg waardevol. Het gaat zeker van invloed zijn bij de dienstverlening en bij de ondersteuning van gemeenten in de aankomende jaren.

Vuistregels

Eerst maar eens een aantal 'vuistregels' uit de wereld van de geldwervers. Je kunt zeggen, dat lijken wel 'open deuren', maar als je ze even onder elkaar ziet staan, denk je als lokale geldwerfer voor de kerk toch ook wel: oei, doen we dit al wel goed genoeg?

- relatie gaat vooraf aan donatie;
- niet vragen is niet krijgen;
- niks teruggeven is niks krijgen;
- altijd interessegebied potentiële gever aanboren;
- altijd taal van potentiële gever benutten;
- altijd potentiële gever kennen (via onderzoek of door bekendheid met).

Het eigene van de kerk.

De kerk is een ledengemeenschap, waarin de activiteiten worden gedaan door een mix aan onbetaalde en betaalde (vrijgestelde) medewerkers. De financiën die ermee gemoeid zijn worden of zijn in principe door diezelfde leden (in heden of uit verleden) bij elkaar gebracht.

Binnen de ledengemeenschap is er onderscheid te maken in mate van betrokkenheid, terwijl er tegelijk geen sprake is van harde grenzen. De soorten van betrokkenheid gaan soms vloeiend in elkaar over en kunnen daarnaast van tijd tot tijd variëren.

Uitgangspunt van kerk-zijn met betrekking tot deelname is dat alle activiteiten vanuit de kerkelijke gemeente zelf in beginsel om niet zijn. Voor zover er geld nodig is voor het tot stand komen van die activiteiten, vindt de financiering plaats via donaties en geldwerving. Dat wil onder andere zeggen dat leden en deelnemers worden uitgenodigd naar draagkracht bij te dragen.

Het is van belang dat allen die lid zijn en/of deelnemen aan activiteiten of die gebruik maken van faciliteiten ook inzicht ontvangen in de feitelijke kosten aan menskracht en aan geld, en hoe die bij elkaar gebracht moeten worden. Giften en de hoogte ervan hebben echter in beginsel een vrijwillig karakter, zodat er geen direct verband bestaat tussen deelname of dienstverlening en betaling.

Integrale benadering

Het eigene van geldwerving in en voor de kerk is dat een groot gedeelte van de geldwerving plaatsvindt bij leden van de kerk, die zelf de kerkelijke gemeente vormen. Het gaat dus niet om een extern doel, maar om de organisatie waarbij men zelf meer of minder betrokken is. Een contact ten behoeve van geldwerving, is daarom per definitie nooit 'slechts' een geldwerfingscontact, maar altijd een contact 'vanuit de kerkelijke gemeente'. Eensgezind was het punt van alle bijdragen aan de expertmeeting: er moet sprake zijn van een integrale aanpak. Betrokkenheid heeft met inhoud te maken. Zonder zicht op doelstelling en activiteiten, en betrokkenheid daarbij, is het slecht geld werven.

Betrokkenheid bij de gemeente, begint altijd ook bij betrokkenheid vanuit de gemeente. Hier komt de rol van predikanten, kerkenraden en de aansturing van vrijwillige pastorale, missionaire en diaconale medewerkers in de gemeente in beeld. Zij zijn de ambassadeurs en de zorgverleners vanuit de inhoud. Zij vertegenwoordigen 'het verhaal' van deze gemeente. Wie zijn we, wat doen we, en waarom? Wat kunnen we voor u, voor jou betekenen?

Verhalen vertellen

Belangrijk is dat we onze doelstelling en onze activiteiten weten te vatten in 'verhalen'. Dat wil zeggen, dat je in concrete voorbeelden (teksten, beelden, podcasts, filmpjes) weet te vatten wat er in en vanuit de kerk gebeurt en welke plannen er zijn gemaakt. Die 'verhalen' moeten wel integer zijn. Eerlijke verhalen, die ook terug te zien zijn in wat mensen concreet hebben kunnen meemaken. Gladde reclame-verhalen die de zaak mooier voorstellen dan die is, werken vrij snel averechts. Wel is het 'verhaal achter het verhaal' ook van belang. Het 'waarom' van alles wat er gaande is in en vanuit de gemeente.

Persoonlijke aanpak

Een contact over geld voor de kerk is altijd ook contact over deelname aan de kerk of over betekenis, waarde van

de kerk. Een alleen zendende onpersoonlijke vorm van contact is dan minder op zijn plaats. Rond Kerkbalans bestaat al heel lang de traditie van persoonlijk contact (afgeven en ophalen). Misschien kan er wel gedifferentieerd worden in aanpak naar gelang de mate van betrokkenheid en meelevendheid in de gemeente, maar de achterliggende gedachte achter de traditie van 'lopers' is in principe 'goud'. Het gaat om persoonlijke aandacht mits dan ook inderdaad met aandacht uitgevoerd.

Ook bij andere vormen van benaderen, bijvoorbeeld per e-mail, per app, of per telefoon, zal het erom gaan te kiezen voor een persoonlijke benadering met de mogelijkheid van interactie. En dus ook met de mogelijkheid om met datgene wat 'terug wordt gegeven' in de gemeente eventueel vervolgcities uit te zetten.

Belangrijk werd tijdens de expertmeeting gevonden dat dit weliswaar op een vrijmoedige en persoonlijke manier, ondersteund met concrete verhalen, mag en moet gebeuren, maar dat het ook integer moet gebeuren, dus gevrijwaard van oneigenlijke druk.

Onderscheid maken

Als het waar is dat het interessegebied en de taal van de gever maatgevend is voor het welslagen van je geefvraag, dan is het duidelijk dat je niet net kunt doen alsof je (zelfs in en rond een plaatselijke kerkelijke gemeente niet) iedereen over één kam kunt scheren.

Het vraagt dus om een onderscheiden aanpak. Differentiëren in doelgroepen. Niet hetzelfde 'verhaal' en dezelfde 'brief' of hetzelfde 'app-bericht' naar iedereen.

Makkelijk maken

Naast doelgericht benaderen is het ook van belang om het mensen zo makkelijk mogelijk te maken hun bijdragen te geven. Ook in betalingsmiddelen en -manieren kan en moet gedifferentieerd worden. Dat gaat om technische middelen, maar ook om psychologie (zonder te vervallen in manipulatie). Gewoon overstappen van een vraag om een 'jaarlijkse' bijdrage naar een 'maandelijkse' levert bewezen winst op. ►

Contantloos collecteren via apps, etcetera: maak er gebruik van. Een twee-euro-stuk doe je wel in een collecteschaal of -zak, maar je typt geen gift van €2,- in op je smartphone. Maak de drempels bij alle gelegenheden zo laag mogelijk om tot de actie van geven en doneren over te gaan (geefknop, pinnen, QR-code, doneerzuil, info op elke liturgie, op de website, bij elke uiting, etcetera).

Samen aanpakken

Een belangrijke fingerwijzing in de expertmeeting heeft te maken met vooruit zien. Versta de tekenen der tijden op tijd. Of anders gezegd: je moet in nog relatief 'goede tijden' aanpassingen doorvoeren aan een nieuwe gezindheid onder potentiële gevers die eraan zit te komen. Wacht niet tot je met je handen in het haar zit, en vanuit 'tekorten' opeens van alles wil proberen om de inkomsten te verhogen.

Wees ook niet bang om kosten te durven maken. Natuurlijk dient er een goede prijs-kwaliteit verhouding te zijn bij betaalde ondersteuning bij de geldwerving (advisering en co-creatie), maar denk niet alleen: het is zonde van het geld, wij kunnen het zelf als goed bedoelende vrijwilligers wel alleen. Als er in de gemeente of in de gemeente mensen zijn die deskundig zijn en om niet willen meewerken, des te beter. Maar als die er niet zijn: zoek een goede balans tussen een professionele ondersteuning en een eigen inzet.

Ondernemerschap

Naast de geldwerving in de zin van 'geld vragen', is er ook de geldwerving die voortkomt uit eigen ondernemerschap: surplus genereren op basis van acties: van oud-papier ophalen, rommelmarkten organiseren, zalen verhuuren, een kerkcafé runnen, tot culturele programmering, etcetera. Reflectie op de mogelijkheden van het gebouw kan plaatsvinden in relatie tot de nota *Speelruimte gezocht*, over een protestantse visie op het kerkgebouw.

Een tweede annexe kwestie is bezinning op het rendement en de inzet van vermogen in die kerkelijke gemeenten waar dat meer dan voor zekering van eigen operationele continuïteit voor handen is. Hoe kunnen we vanuit onze plaatselijke verantwoordelijkheid voor de verkregen assets (dus ook financiële vermogens) dat zodanig ondernemend inzetten dat het vrucht draagt voor het Koninkrijk van God, in eigen omgeving, in Nederland of in de bredere wereld?

STOUT & BOELE consultancy
VOOR KERKEN

GRATIS ADVIES GESPREK!

06 21837395

Jan Dirk Wassenaar

Tekst Nico de Jong **Beeld** Jan Dirk Wassenaar, Wikimedia

Dr. J.D.Th. (Jan Dirk) Wassenaar (61) is sinds 2004 gemeentepredikant van de Protestantse Gemeente te Hellendoorn. Zijn roots liggen in Friesland. Sinds 1985 is hij gemeentepredikant. Eerder was hij verbonden aan de kerkelijke gemeenten in Oudega Wymbritseradiel (nu Súdwest-Fryslân) (1985), Leeuwarden-Huizum (1990) en Workum-It Heidenskip (1996). In 1999 promoveerde hij op het proefschrift *Noordmans in Friesland. Bijdrage tot de biografie van een kerkvader*. Hij is onder andere als eerste scriba verbonden aan de classis Overijssel-Flevoland en hij is voorzitter van de Commissie Orgelzaken van de VKB / Protestantse kerk in Nederland.

Academische opleiding

Een predikant is beeldbepalend in de gemeente en heeft vaak veel invloed. Van een academisch geschoolde betaalde werker mag de gemeente toch wel wat verwachten?

"Jazeker, van zo iemand mag je als gemeente wel wat verwachten. Daarom vind ik het goed dat de predikant verantwoording van zijn werk aflegt. Zo noteer ik zelf elk bezoek dat ik afleg na thuiskomst meteen in LRP. Daarnaast zijn er de jaargesprekken met de predikant. Ik heb daar heel goede ervaringen mee en zou zulke ontmoetingen niet graag missen. Die gesprekken hebben geenszins het karakter van functioneringsgesprekken. Over de academische opleiding gesproken: ik hecht daar erg aan. Maar het heeft er alle schijn van dat die standaard binnenkort voor de dienaar des Woords losgelaten wordt. Dat vind ik dus erg jammer. Ik erken wel dat er voor kerkelijk werkers een goede regeling moet komen. De kerk heeft er baat bij hun kwaliteiten op tal van deelterreinen te benutten."

Bestuurslid

Hoe sta je ten opzichte van het kerkbeheer?

"Kerkbeheer heeft niet mijn hoogste prioriteit, daarvoor ben ik ook geen dominee geworden. Het heeft wel mijn belangstelling. Die probeer ik ook bij niet-kerkrentmeesters te bevorderen. Voorbeeld: de bespreking van begroting en jaarrekening heeft voor veel niet-kerkrentmeesters een hoog gehalte van ver-van-mijn-bed. Ik probeer dan duidelijk te maken dat zij als ouderlingen en diakenen medeverantwoordelijk zijn voor het financiële beleid van de gemeente, bijvoorbeeld als het gaat om keuzes maken. Je kunt niet zeggen: 'De kerkrentmeesters zoeken het maar uit.' Je kunt dan ook kritische vragen stellen. Op het gevaar af dat een kerkrentmeester zegt: 'Waar bemoei je je mee?' Nou, met een zaak waar je medeverantwoordelijk voor bent. De tijd van vrij beheer is immers voorbij."

"Zijdelings ben ik bij het kerkbeheer in mijn gemeente betrokken als bestuurslid – vanuit de algemene kerkenraad – van de Stichting *Noabers van 'n Oalen Griezen*. Dat is een stichting in de trant van 'Vrienden van'. Wij hebben het mandaat gekregen om de middeleeuwse klokken van onze kerk te laten

restaureren. Daar was een bedrag van zo'n €70.000 mee gemoeid. Daar kwamen tal van kwesties op het terrein van het beheer bij kijken (subsidies, vergunningen, wat niet al). Ik heb dat erg leuk gevonden en er veel van opgestoken."

"Het gaat om meer dan klussen uitvoeren op het kerkelijke erf. Het is voluit geestelijk werk."

Beeldschermen

"Ik heb een voorliefde voor historische kerkgebouwen. Ik ben dan ook gespitst op verantwoord gebruik daarvan. Zo hebben we een jaar of vijf geleden beeldschermen in onze middeleeuwse kerk gekregen. Ik was daar niet erg voor, dat heb ik ook duidelijk beargumenteerd. Niet alleen op esthetische, maar ook op theologische gronden. Het beeld mag niet domineren ten koste van het Woord. Wat dat laatste betreft: hoe voorkom je dat een eredienst een evenement wordt en dat het liturgisch een allegaartje wordt omdat je nu eenmaal alles op de schermen kunt zetten? Ik moet wel toegeven dat de schermen in de coronatijd hun waarde hebben bewezen."

Dominee Jan Dirk Wassenaar

Ik heb ermee leren leven en ik maak er nu behoorlijk gebruik van met ondersteunend beeldmateriaal."

Ouderling-kerkrentmeesters

Is kerkbeheer een geestelijke aangelegenheid of een zakelijke?

"Ik hecht erg aan de integratie van bestuur en beheer, zoals die in beginsel in de hervormde kerkorde van 1951 is ingevoerd. En de opheffing van de geïsoleerde positie van de commissie van beheer aan gereformeerde zijde waardeer ik ook zeer. Ik vind het jammer dat er geen sprake meer is van de regel dat alle kerkrentmeesters ambtsdrager zijn. Ik begrijp dat het nodig was om mensen voor het kerkrentmeesterlijke werk te krijgen, maar ik vind het een vorm van uitholling van het ambtelijke karakter van het werk. Het gaat om meer dan klussen uitvoeren op het kerkelijke erf. Het is voluit geestelijk werk. Ik vrees dat waar de kerkrentmeesters die ouderling zijn in de minderheid raken, het college ook meer op afstand van de kerkenraad komt te staan. Die kant moeten we niet uit."

"Aan vrijwilligerswerk zit zeker ook het aspect van 'zelfontwikkeling', inzet voor de gemeente kan je geweldig verrijken."

Meedenken

In hoeverre kan een predikant sturing geven aan 'menschkracht' en 'geld'?

"Ja, het gaat om menskracht en geld. Nogal eens wordt een tegenstelling gesuggereerd tussen 'mensen' of 'stenen'. Die kun je niet tegen elkaar uitspelen. De stenen doen er ook toe. Als predikanten denken we ook mee over wat er gedaan wordt met het vermogen van de gemeente. Enkele jaren geleden is besloten om land aan te kopen en zijn er vakantiewoningen aangekocht. Dan laat ik mij voorlichten over de overwegingen van het college en wil ik daarover meedenken. Een ander voorbeeld is de beëindiging van het contract van de ouderienpastor, waardoor het takenpak-

De Dorpskerk te Hellendoorn

ket van de wijkpredikanten veranderd is. Dat was ook een kwestie van overleg, trouwens met de hele kerkenraad. Ten slotte: vanuit de eerder genoemde stichting heb ik meegedacht om externe middelen in te zamelen voor ons kerkgebouw. De kerk is immers niet alleen van de protestanten, het is een gebouw van het hele dorp."

Vrijwilligers

Is een predikant 'manager', 'ondernemer' of 'vrijwilligerscoach' of geen van die allen?

"Het zijn woorden die vrij ver van mij af staan. Ik zie mijzelf als dienaar des Woords. Dat is mijn ambt. Natuurlijk heeft het predikantschap die andere kanten ook. Ik pak er twee uit. Bestuurder ben ik vooral bovenplaatselijk, onder meer als voorzitter van de Commissie Orgelzaken van de VKB / Protestantse Kerk in Nederland en als eerste scriba van de classis Overijssel-Flevoland. Zulke functies heb ik nodig voor mijn welbevinden en mijn kerkenraad begrijpt dat ten volle. Ik floereer dus als ik mij ook op andere terreinen dan mijn eigen gemeente kan inzetten. Vrijwilligerscoach ben ik eveneens. Zo geef ik jaarlijks leiding aan een evaluatiebijeenkomst met de ambtsdragers die een half jaar tevoren zijn afgezwaaaid en met de ambtsdragers die toen begonnen zijn. Ik benadruk trouwens steeds meer dat vrijwilligerswerk niet alleen de kant van 'plicht' heeft. Er zit zeker ook het aspect aan van 'zelfontwikkeling', inzet voor de gemeente kan je geweldig verrijken."

Samenwerking

Hoe verloopt de samenwerking met de kerkrentmeesters?

"Ik heb nog nooit een vergadering van het college bijgewoond. Wel hebben we in mijn gemeente elk jaar een overleg tussen een delegatie van het college en de predikanten. In een uurtje zetten we de klokken weer even gelijk, bijvoorbeeld inzake de arbeidsvoorwaarden. Zo kwam een jaar of wat geleden de kwestie 'zonnepanelen' op tafel. Die zijn inmiddels aangebracht. Verder: eens per twee jaar komen twee of drie kerkrentmeesters bij ons thuis 'schouwen'. Zo noem ik dat altijd. Dan bekijken ze hoe de pastorie er bij staat, buiten en binnen. Bij eventuele gebreken gaan we na wat voor onze eigen rekening is en wat voor rekening van de gemeente is."

Kerkbeheer

Ken je het blad Kerkbeheer?

"Jazeker, een buitengewoon interessant blad. Sommige artikelen gaan mij boven de pet, maar die zijn vooral bedoeld voor mensen belast met beheerstaken. Die kunnen veel voordeel doen met die specialistische bijdragen."

[Over de rubriek 'Onderscheidingen' red.]"Ik ben altijd weer onder de indruk van de jarenlange toewijding waarmee veel gemeenteleden hun werk doen. Inhoudelijk zou ik graag wat meer spirituele, geestelijke verdieping in het blad terugzien."

Geldwerving

Ben je als predikant betrokken bij de geldwerving?

"In mijn gemeente is steeds een van de predikanten lid van de Kerkbalanscommissie. Hij bemoeit zich niet zozeer met de uitvoering als wel met de wijze van communiceren zoals de

inhoud van folders en brieven. Verder heb ik een gemeente gediend waar de actie op een avond geopend werd met een kort meditatief moment, waar alle kerkbalanslopers aanwezig waren en vervolgens gingen ze op pad. Ook in de preek kan het aan de orde komen. Bij een preek over het 'peningske der weduwe' heb ik het eeuwenoude offerblok naar voren gehaald en de kinderen erbij betrokken."

Organisator

Moet een predikant ook kunnen organiseren?

"Ja. Ik meen te mogen zeggen dat ik zelf organisatiegevoelig ben. In de loop der jaren heb ik van alles en nog wat op touw gezet. Niet dat alles meteen een doorslaand succes geweest is, maar ik ga er wel steeds voor. Ik ben niet iemand van 'op de winkel passen'. Niet elke predikant heeft organiseren in zijn vingers. Hopelijk wordt dat gemis dan opgevangen door andere ambtsdragers."

Idealisme en realisme

Zijn predikanten idealisten en kerkrentmeesters realisten?

"Deze typering vind ik te kort door de bocht. Predikanten zijn ook realisten, lijkt mij: zij doen hun werk te midden van de mensen, zij weten heus wel wat er speelt. Met andere woorden: zij zweven niet boven de werkelijkheid. Natuurlijk, ze zijn wel gedreven door een ideaal, een visioen. Bij kerkrentmeesters domineert misschien het realisme, een zekere zakelijkheid is deze mensen niet vreemd, en daar is ook niets mis mee. Maar het zou treurig zijn als zij hun werk niet als idealisten zouden doen. Daarom ben ik ook blij dat de kerkrentmeesters in mijn gemeente allemaal ambtsdrager zijn. Ze nemen deel aan het kerkenraadswork,

onder meer aan de bezinning in elke kerkenraadsvergadering. Wij hebben altijd een inhoudelijk onderwerp."

Loonstrook

Wat verwacht je van kerkrentmeesters?

Van de kerkrentmeesters in relatie tot mij als predikant verwacht ik dat ze oog hebben voor de bijzondere positie van de predikant. Het gaat dan om het evenwicht van de drie aspecten ambt - persoon - beroep [Wassenaar citeert prof.dr. Heitink, red.] in hun onderlinge relatie. Je moet niet in de uitersten van clericalisering, persoonsverheerlijking en functionalisering terechtkomen. Wat dat laatste betreft: dan wordt de predikant gemakkelijk werknemer van de kerkrentmeesters als werkgever."

"Bij kerkrentmeesters domineert misschien het realisme, een zekere zakelijkheid is deze mensen niet vreemd."

"De predikant moet wat ruimte om zich heen hebben zoals dr. O. Noordmans dat schrijft. Ja, de bijzondere positie van de predikant... [Lachend] Met het oog daarop merk ik op dat ik tot 1 januari jongstleden een traktementsstrook vanuit de Dienstenorganisatie kreeg, vanaf die datum was het een loonstrook. Dat raakte mij negatief. In een interview in de rubriek 'Verdiene & uitgeven' van de NRC heb ik me dat laten ontvallen. Of het daarmee te maken heeft, weet ik niet, maar deze maand kreeg ik weer een traktementsstrook!"

Bekijk de video
waarom een rentmeester een
betere subsidieadviseur is.

Nu is het moment...

om subsidie aan te vragen voor de herbestemming
en verduurzaming van uw monument

Herbestemming en verduurzaming van gebouwen zoals kerken is erg actueel. Nieuwe economische dragers voor leegstaande gebouwen. Maar hoe doe je dat? Is er subsidie voor te krijgen? Ga naar onze website of scan de qr-code en laat u inspireren door een kort filmpje en mooie voorbeelden van herbestemming.

Klement Rentmeesters. Voor de toekomst van uw monument.

Klement
RENTMEESTERS

Nu is het moment...
...om te bepalen of u voor
subsidie in aanmerking komt

Ga naar [klement2.com/
herbestemming](http://klement2.com/herbestemming)

Makelaardij
Beheer en exploitatie
Herbestemming
Subsidies
Grondzaken

► Van Kooten Advocaten

“Een geslaagde mediation is voor mij soms nog mooier dan een goed vonnis van de rechtbank”

- Interview met Lianne van Kooten-de Jong

Tekst & Beeld Van Kooten Advocaten

We zitten aan een stevige houten eettafel, die doorgaans plaats biedt aan een jong gezin. De lichte keuken biedt uitzicht over het weiland, dat eindigt tegen de verderop gelegen spoorlijn. Het koffiezetapparaat blaast stoom bij de bereiding van de cappuccino.

Advocaat en mediator

Lianne, je werkt als advocaat en mediator. Welke van beide heeft je voorkeur?

“Het is vooral de combinatie die mij aanspreekt. Na zestien jaar als advocaat te hebben gewerkt, begon het bij mij rond mijn veertigste te kriebelen: hoe vaak merkte ik niet dat bij juridische kwesties die voor de rechter werden uitgevochten, het werkelijke probleem toch een slag dieper lag. Regelmatig vormden dieperliggende geschillen het eigenlijke punt. Dat waren zaken als zich niet gehoord weten, of moeten zwichten voor een sterkere partij. De juridische werkelijkheid bleef daar regelmatig toch wat op afstand van staan. Daarom heb ik mij na de opleiding laten registreren als MfN-registermediator. Vanaf 2018 combineer ik beide beroepen.”

“Als advocaat ben ik adviseur en voorspraak voor mijn cliënt. Ik gebruik daarbij het juridische gereedschap waarover ik als advocaat beschik. De juridische strijd voer ik dan met verve. Maar ook dan heb ik er voor alles plezier in als het geschil voor de cliënt bevredigend wordt opgelost. Het geschil oplossen, daar gaat het mij om!”

“Als mediator stimuleer ik mensen hun verhaal te doen en help ik waar mogelijk bij het zoeken naar een eigen oplossing. Vaak is een samen bereikte oplossing bevredigender dan een rechterlijke uitspraak. Als je een rechter vraagt een geschil te beslechten, geef je de regie uit handen aan

een ander. Bij mediation daarentegen ben je eigenaar van het proces, terwijl gewerkt wordt aan het kweken van begrip voor elkaars standpunten, en er mogelijk zelfs gemeenschappelijke belangen in beeld komen. Verder is een voordeel dat mediation korter duurt – en goedkoper is – dan een procedure bij de rechter.”

Samenleven

In de advocatuur heb je je gespecialiseerd in agrarisch recht (onder andere pachtrecht, vastgoed, burennrecht en RO-zaken), zaken die spelen op het platteland. Hoe is je belangstelling voor juist deze terreinen van het recht ontstaan?

“Ik ben opgegroeid op een boerderij in een meer-generatiegezin. Dat laatste is mooi, maar soms ook lastig. Begrip hebben voor elkaar en elkaar ruimte gunnen, is dan belangrijk. De eigen dynamiek van familiebedrijven vind ik mooi en kom ik veel tegen in mijn werk voor agrariërs. Ik ken de agrarische sector van binnenuit en mede daardoor de specifieke regels en gebruiken binnen sector. Vanwege de vele regels die een agrariër moet naleven, zei mijn vader vroeger al eens: een van mijn kinderen wordt later boer, maar er moet er ook een advocaat worden.”

Bekend met de kerk

Waarom ben je ook kerkmediator?

“Zelf ben ik lid van een PKN-gemeente en ben daar actief als jeugdouderling. Ik vind het mooi om te zien dat mensen samen hun geloof delen en samen vieren en activiteiten organiseren niet alleen voor binnen de kerk maar ook voor de mensen daarbuiten. In de kerk komen mensen met een veelheid van ideeën samen. Wanneer je vergeet te luisteren en geen aandacht opbrengt voor elkaars beweegredenen, kan het snel fout gaan. De bedoelingen zijn vaak goed, maar onbegrip en misverstand liggen op de loer. Daarnaast heb ik na mijn studie rechten nog een jaar theologie gestudeerd en vakken kerkrecht gevolgd. Kennis van het kerkrecht komt van pas bij mediation in kerkelijke conflicten.”

Kun je voorbeelden geven van situaties waarin je als mediator een positieve rol hebt kunnen spelen?

“Het komt wel eens voor dat er binnen een gemeente een kerkgebouw moet worden afgestoten. Dan moet er een

mr. Lianne van Kooten-de Jong

lastige keuze gemaakt worden. Dat is een pijnlijk proces waarbij een groep kerkleden zomaar tegenover de kerkeraad kan komen te staan. Tijdens een mediation kun je de pijn van het verlies bespreekbaar maken en ook de alternatieven en twijfels – bijvoorbeeld aan de cijfers of noodzaak van de kerksluiting – waarmee gemeenteleden kunnen komen, bespreken. Daarmee kun je tot een situatie komen waarmee allen vrede hebben. En een enkele keer komt er

ook wel een creatief plan op tafel waarbij het kerkgebouw een andere of extra functie krijgt en voor de eredienst kan worden behouden, bijvoorbeeld als voedselbank, waarbij er op zondag toch nog gevierd kan worden.”

“Mediation werkt niet in geval van te ongelijke verhoudingen. Alleen vanuit gelijkwaardigheid kan de openheid ontstaan om zich kwetsbaar op te stellen. Tijdens een mediation mag het er best fel aan toe gaan: (opgekropte) emoties en boosheid moeten er eerst uit voordat ruimte ontstaat voor een gesprek. Het klinkt behoorlijk soft, maar het is goed wanneer men over en weer ziet met welke emotionele betrokkenheid iemand in de discussie staat. Dan gaan er vaak dingen bewegen. En dan is het heel mooi om te zien dat geharnaste tegenstanders tot een vergelijk komen. Een geslaagde mediation is voor mij soms nog mooier dan een goed vonnis van de rechtbank.”

Contact

Heeft u een probleem of geschil, bel of mail met Lianne van Kooten om een aanpak te bespreken die u past. Dat verplicht u tot niets en is kosteloos.

Telefoon: 030-2877000

E-mail: dejong@vankootenadvocaten.nl

► www.vankootenadvocaten.nl

► DODUVA

Ontwikkeling & advies

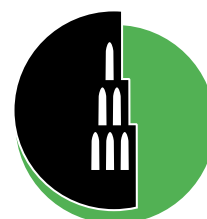
Tekst DODUVA Beeld DODUVA, Open Doors / Charles Batenburg

DODUVA adviseert en ondersteunt kerken en andere (christelijke) organisaties rondom exploitatie- en huisvestingsvraagstukken. En met veel plezier en mooi resultaat. De opgaven verschillen van een advies voor verduurzaming, tot (gedeeltelijke) verkoop van vastgoed, het herbestemmen van een kerk tot ‘kerk en klooster’ en het vernieuwen en verduurzamen van een heel gebouwencomplex.

Betrokkenheid en deskundigheid zijn de dragers onder een goede samenwerking.

Recent werden de projecten Paaskerk-Baarn en Open Doors Ermelo afgerond. Op www.doduva.nl leest u een uitgebreide ervaring van deze opdrachtgevers. Hieronder treft u een impressie aan van de situatie voor en na, inclusief een deel van de ervaring die deze opdrachtgevers delen.

Heeft u ook behoefte aan ondersteuning bij uw exploitatie- en/of vastgoedvraagstuk? Neem dan contact op voor een vrijblijvend gesprek.

DODUVA
ontwikkeling & advies

DODUVA adviseert Paaskerk Baarn bij koerswijziging en verbouwing

Deanne Lassche, lid werkgroep: “De Paaskerk in Baarn (PKN) zag, zoals zoveel kerken in Nederland, haar leden-tal langzaam maar zeker verminderen. In tegenstelling tot veel gemeentes die tot verkoop van hun kerkgebouw overgingen, besloot de Paaskerk zich aan te passen en zich voor te bereiden op andere tijden.”

Van begin tot eind begeleid

“Concreet betekende dit verkoop van een deel van onze gebouwen en de ontwikkeling van een Zingevingscentrum. Daarvoor zochten wij hulp van buiten.”

De Paaskerk te Baarn

"Benno Oosterom van DODUVA bleek dit alles in zich te verenigen. De afgelopen vier jaar ging hij ons voor in de exercitie 'wat willen we eigenlijk precies', het kiezen van een architectenbureau en later van een bouwbedrijf. Hij was adviserend lid van de werkgroep die dit hele gebeuren voorbereide en later stuurde hij het bouwteam aan. Hij nam ons letterlijk van begin tot eind bij de hand, gedurende het hele proces, tot en met de oplevering. Ook zijn hulp bij het in de markt zetten van het te verkopen bouwperceel en de keuze die de Paaskerk moest maken voor een projectontwikkelaar voor de vrijkomende grond – men wilde niet iedereen als naaste buur – was van grote waarde."

"Van wensen en eisen tot succesvol en duurzaam resultaat, de Paaskerk is een 'groene kerk' en wilde ook dat het Zingevingscentrum 'groen' werd. Men zocht naar duurzaamheid op alle fronten: van sloop tot bouw tot onderhoud. DODUVA adviseerde en ondersteunde op al deze fronten, tot en met een adres voor circulaire toilet-accessoires..."

"Wij hadden zeker de nodige fouten gemaakt en verkeerde beslissingen genomen zonder zijn voortdurende bijstand. Vreemde ogen dwingen, maar die van Benno Oosterom vooral in de richting van eerst heel goed nadenken waarom je een bepaald project zou uitvoeren, wat je doel is, hoe het misschien ook anders kan, hoe je duurzaamheid inbouwt ook voor de verdere toekomst, hoe je al die wensen en eisen – soms zo divers en zelfs tegenstrijdig in het geval van een kerkelijke gemeenschap – samenbrengt in een logisch ontwerp en hoe je uiteindelijk tot een succesvol project komt."

DODUVA helpt Open Doors aan duurzaam pand

Open Doors medewerker Theo Snijder: "'Kan niet' komt niet voor in het woordenboek van Benno Oosterom, oprichter van DODUVA. Hij zag kans om het gedateerde onderkomen van onze organisatie in snel tempo te veranderen in een duurzaam kantoorpand."

"Open Doors zet zich al meer dan 65 jaar in voor vervolgde christenen wereldwijd. Het begon met bijbelsmokkel door pionier en oprichter Anne van der Bijl, die met zijn Volkswagen Kever in het geheim bijbels bracht achter het IJzeren Gordijn. In een voormalige aardappelfabriek in Ermelo werden campers en caravans van verborgen ruimtes voorzien, waarin honderden bijbels werden verstopt.

Die missie is in de loop der jaren uitgegroeid tot een internationale beweging die de vervolgde kerk helpt met gebed, praktische hulp en geestelijke ondersteuning."

Tot 2019 werkte de Nederlandse afdeling vanuit een verouderd pand, dat steeds minder geschikt bleek om de uitbreiding van de activiteiten van Open Doors op te vangen. In de zoektocht naar een kwalitatieve en betaalbare verbetering kwam DODUVA, het bedrijf van Benno Oosterom, in beeld. "Hij is gedurende het hele voorbereidings- en bouwproject (van mei 2019 tot begin 2021) onze projectmanager geweest," vertelt Theo Snijder. "Benno zorgde voor aansturing en coördinatie van alle partijen die bij de voorbereiding, (ver)bouw en uitbreiding van het pand betrokken waren. Daarnaast onderhield hij contact met de gemeente Ermelo (om vergunningen te regelen) en verrichtte de overall planning- en budgetbewaking."

Zowel de leidinggevenden bij Open Doors als de bouwpartners zijn zeer tevreden met de ondersteuning van DODUVA. Snijder: "Benno was echt spin in het web. Hij communiceerde helder met ons, was scherp en fair in de uitvoering. Mede dankzij hem hebben we nu zo'n fantastisch pand. Ik zou hem zo weer inschakelen of bij anderen aanbevelen."

Het kantoorpand van Open Doors te Ermelo

"Benno was altijd scherp in het stellen van de waaromvraag en creatief genoeg om het soms eenvoudiger of goedkoper te houden. Voor een duurzaam energiesysteem konden we scherpe keuzes maken op basis van opgestelde TCO-berekeningen [Total Cost of Ownership, red.]."

"Het nieuwe pand heeft een energielabel A en is vrijwel energieneutraal," licht Snijder toe. "Er liggen zonnepanelen op het dak, we hebben warmtepompen en het gebouw is goed geïsoleerd. Ook hebben we bij de bouw en inrichting gekeken naar hergebruik en duurzaamheid."

"Het realisme van DODUVA heeft zich vertaald in een goede begroting en planning," aldus Snijder. "Die hebben we beide gehaald. Ik vind dat een prachtige prestatie voor een project van deze omvang! In Benno's woordenboek komt 'kan niet' niet voor. Kortom wij zijn erg blij met ons vernieuwde gebouw!"

► www.doduva.nl

CARTOONSENZO.NL

BETALEN MET EEN TELEFOON IS NIET VOOR IEDEREEN DE MEEST GESCHIKTE METHODE...

schaapsound

Maatwerk in de Schildkerk Rijssen
AUDIO- EN VIDEOBEDIENING
 VANUIT DE KOSTERBANK

KERKGELUIDSINSTALLATIES | PRESENTATIE/KERKTV
 AKOESTIEK | NETWERK/WIFI | VERLICHTING | DOMOTICA

Zwolle | Ridderkerk | Roermond
www.schaapsound.nl

De VKB 101 jaar jong

Impressie jaarbijeenkomst Sint Joriskerk Amersfoort 9 oktober 2021

Tekst Jos Aarnoudse **Beeld** Wilnanda Hukom

In 2020 bestond de VKB een eeuw. Door de corona-ontwikkelingen in dat jaar kon er van een feestelijk jaar geen sprake zijn. Ook een centrale viering in de Sint Joriskerk in Amersfoort zat er niet in.

Jubileumviering ging niet door

Dit jaar was er een jaarbijeenkomst gepland voor 9 oktober. Geem jubileumfeest meer. Dat zou mosterd na de maaltijd zijn. Vorig jaar is het jubileumboek al aan onze relaties toegestuurd. Maar de thematiek: kerkbeheer tussen traditie en toekomst is nog steeds actueel. Dus we vroegen dezelfde sprekers als we voor 2020 in gedachten hadden. Twee jonge theologen uit de breedte van onze kerk. Met de vraag: willen jullie ons als kerkrentmeesters eens een spiegel voor houden. Wat heeft de Protestantse Kerk, meer en meer op weg een minderheidskerk in een seculier Nederland, nodig om de toekomst tegemoet te

gaan? Wat hebben de gemeenten en de kerkplekken nodig om vitaal kerk te kunnen zijn? Ook de samenwerking met SKIN (landelijk platform voor internationale en migrantenkerken) zouden we zeker weer aandacht geven.

Maar inmiddels niet meer dezelfde voorzitter van de VKB. Eind 2020 trad de heer Cor de Raadt af als voorzitter. Helaas kon dat dus niet met een jubileumapothecose,

*Voorzitter van de VKB, Rik Buddenberg
houdt zijn openingstoespraak*

Jos Aarnoudse, directeur van de VKB

maar moest dat in kleine kring plaatsvinden. De heer Rik Buddenberg volgde hem op. Uiteraard werd er aan het afscheid van De Raadt op 9 oktober alsnog in de kring van vele getrouwen de nodige aandacht besteed.

Het was het hele jaar 2021 nog best spannend hoe het zou gaan met Covid, de vaccinaties, de maatregelen en mogelijke bijeenkomsten. Inmiddels (ik schrijf begin november) lopen de besmettingscijfers weer op en dreigen er nieuwe inperkende maatregelen. Maar op 9 oktober konden toch zo'n 130 mensen samen komen (na vertoon van hun corona-pas).

Het ochtendprogramma

De meditatieve opening werd verricht door Jos Aarnoudse, directeur van de VKB, maar ook predikant van de kerk (zijn woord van bezinning 'Wat hou ik van Uw huis' staat in dit nummer van *Kerkbeheer* afgedrukt op pagina 14). Matthijs Breukhoven en Nelline van Liere verzorgden de muziek (orgel, clavecimbel en blokfluit). Als Nelline van Liere is ze professioneel musica, als Nelline Breukhoven onze gewaardeerde VKB-collega op de afdeling financiën. Voorzitter Rik Buddenberg hield de openingstoespraak, waarvan een gedeelte terug te lezen is in zijn column in dit magazine.

Inmiddels waren de predikanten Ruben van Zwieten en Martine Oldhoff gearriveerd. Vitale minderheidskerk in een seculiere samenleving, wat vraagt dat van de kerk? Dominee Oldhoff benadrukte dat vitaal niet per se gezocht hoeft te worden in aantallen bezoekers van kerkdiensten of in een jonge samenstelling. Het christelijk geloof is een bekeringsreligie. Het zal gaan om een persoonlijke keuze. Er is wel – zo lijkt het – veel behoefte aan zingeving, maar dat wil nog niet zeggen dat christen-zijn voor de hand ligt. De kerk is niet de meest hippe plek.

Nelline Breukhoven-van Liere

Moeten we dat dan proberen te worden? Voor allerlei activisme, is een pas op de plaats van belang. Okay, dit is de situatie. En dan nog eens bedenken wat de kerk vanuit geloosperspectief nu eigenlijk is. Het gaat om de kerk van Christus. De gemeente als tempel van de Geest. Ranken aan de wijnstok. Vitaliteit zal te maken hebben met de verbinding met Christus en met elkaar. In het bijbelgedeelte waar het gaat over de wijnstok vind je wel ►

Dominee Martine Oldhoff

tien keer het woordje 'blijven'. Dat vraagt om trouw, en tegelijk is het een geschenk. Ook een kleinere gemeenschap of een oudere groep kan voluit vitaal zijn, in de zin van: met Christus verbonden, en met genoeg energie om wat nodig is ook voort te zetten.

Dr. René de Reuver spreekt het publiek toe

Dominee Van Zwieten reciteerde het bekende en ge-laagde gedicht van Martinus Nijhoff 'De moeder de vrouw' ('Ik ging naar Bommel om daar de brug te zien'). Met de suggestie dat in heel alledaags aandoende er- varingen diepe lagen van geloof en mens-zijn worden aangeraakt. Hij voerde Willy en Willem in, die zich bij hem als predikant meldden voor een huwelijksplechtig- heid. Hoe benader je nu mensen, die geheel gespeend zijn van traditionele religieuze kaders? Bij je kern blij- ven en daar heel goed in worden. De bijbel staat vol met verhalen die over moderne mensen gaan. De riten om het ook zonder woorden te beleven zijn ruimschoots aanwezig. Doe het integraal en integer. Vieren, leerhuis en diaconie. Van Zwieten hekelde het overdreven mar- ketinggedoe rond de kerk. Wat zijn je doelgroepen, ja ja. De doelgroep is 'de mens', in al haar en zijn verschil- lende verschijningsvormen. Doe wat je doet goed, en stop met vlees noch vis concepten. Stop met gekissebis en werk aan kwaliteit en durf daarbij nieuwe dingen uit die bij je passen. Als je alleen maar een grote groep jonge mensen een tijdje enthousiast wilt krijgen, kies dan voor het Hillsong concept, maar moeten we dat wil- len als Protestantse Kerk? Begeleid je dan op een goede manier mensen door het leven?

Dominee Ruben van Zwieten

Na een korte uitwisseling met het publiek rondde dr. René de Reuver dit gedeelte van het programma af met felicitaties aan de VKB, met een samenbrengen van gezichtspunten in een oproep als kerk ons te laten leiden door Gods barmhartigheid. Een kerk die op basis van Gods barmhartigheid toekomst heeft.

Het middagprogramma

We genoten van mooie muziek in de muzikale intermezzi van Matthijs en Nelline. De catering was prima verzorgd door de mensen van de Sint Joriskerk. De jubileumboeken die nog konden worden meegenomen, vonden gretig aftrek. De standjes van Mercer/Marsh en van SKIN werden danig bezocht. In de middag hield dominee Rhoinde Mijnaals-Doth als voorzitter van SKIN een toespraak. Zij dankte de VKB voor het jubileumgeschenk bijeengebracht door leden van de VKB en voor de samenwerking rond het opzetten van een helpdesk kerkbeheer voor internationale en migrantenkerken. Daarna tekende zij samen met de voorzitter van de VKB, Rik Buddenberg, de samenwerkingsovereenkomst tussen de VKB en SKIN.

De heer Gerben van Dijk, nieuw bestuurslid sinds 2021 van de VKB, reikte als juryvoorzitter de VKB - Mercer/Marsh Award 2021 uit. Er waren drie prijzen. Op pagina 30 in dit magazine vindt u daar meer over. Tenslotte werd de heer Cor de Raadt nog toegesproken en werd de bijeenkomst besloten met samenzang en gebed. Nog heel wat mensen bleven na bij een hapje en een drankje, om elkaar te spreken, om Cor de Raadt nog te groeten of om de prachtige Sint Joriskerk nog wat beter te bekijken.

Matthijs Breukhoven

Rhoinde Mijnaals-Doth en Rik Buddenberg tekenen de samenwerkingsovereenkomst tussen de VKB en SKIN

100
JAAR
VKB
Tussen traditie & toekomst

VKB - Mercer/Marsh Awards

2021 uitgereikt

Tekst Nico de Jong **Beeld** Wilnanda Hukom

Tijdens de jaarbijeenkomst van de VKB op 9 oktober jongsleden in de Sint Joriskerk te Amersfoort zijn de prijzen uitgereikt van de VKB - Mercer/Marsh Award 2021. De hoofdprijs (€3.000,-) is toegekend aan de "Proeftuin" Odoorn. De tweede prijs (€1.500,-) is uitgereikt aan "Gezamenlijk Huis voor Dorp en Kerk" te Sexbierum-Pietersbierum. De derde prijs (€500,-) ging naar het "Mobiele Kerkje" in Beilen.

De Award

Het thema van de VKB - Mercer/Marsh Award 2021 luidde: "Toekomstgericht Kerkbeheer door samenwerking en samenbinding". De vraagstelling bij de Award was als volgt geformuleerd: "De VKB is op zoek naar gemeenten/colleges die zich hebben gerealiseerd dat toekomstgericht kerkbeheer uiterst belangrijk is om de gemeente op lange termijn te laten voortbestaan en daarop hebben ingespeeld. Door het nemen van organisatorische maatregelen en/of het zoeken van samenwerking kan het primaire doel van de kerkelijke gemeente (de Woordverkondiging) ook in de toekomst worden gecontinueerd."

Juryberaad

Na verlenging van de inzendtermijn tot 28 september 2021 blijkt dat er 8 gemeenten een project hebben ingestuurd. Het viel de jury op dat de inzendingen grofweg in twee categorieën te verdelen waren: degenen die iets deden aan of rond hun gebouwen en degenen die meer gericht waren op het in contact komen met andere doelgroepen in de omgeving. Een tweede punt dat opviel was de scheve geografische balans in de inzendingen: een ondervertegenwoordiging van grote steden en vooral inzendingen vanuit Noord-Oost Nederland. De jury had een brede samenstelling: Allard Bolland en Sebastiaan Verbeek namens de sponsors Mercer en Marsh, Gerben van Dijk en Henk van der Wal namens het bestuur van de VKB, Jan Boer (adviseur kerkelijke gemeenten), Barbara Lamain (gemeentepredikant, lid beleidscommissie mensen) en Klaas van der Kamp (classispredikant).

De jury heeft in haar beraad nadrukkelijk gelet op aspecten van toekomstgericht kerkbeheer. Bevat de inzending een vorm samenwerking en/of organisatorische aanpassing? Zit er een nieuw en toekomstgericht perspectief in? Draagt het bij aan de continuïteit? En heel belangrijk: hoe is het resultaat en is het idee toepasbaar in andere kerkelijke gemeenten?

Op basis van een eerste beoordeling sprongen er 3 inzendingen uit. Uiteindelijk is de jury het unaniem eens geworden welke inzenders er met welke prijs zouden worden beloond.

Derde prijs

De derde prijs is toegekend aan de Protestantse Gemeente Beilen met de inzending van het project "Mobiele kerkje". Aanleiding van dit project was de vraag op welke wijze mensen die niet meer naar de kerk komen zouden kunnen worden bereikt. Hierop is bedacht dat een mobiel kerkje hierin een rol zou kunnen spelen. Op initiatief van de gezamenlijke kerken in Beilen is een mobiel kerkje (kapelletje) gebouwd dat kan worden gebruikt bij Kerstnachtdiensten, bijeenkomsten, festivals in het dorp Beilen, maar ook daarbuiten. Het kerkje kan een rustmoment bieden in alle drukte, mensen kunnen er een kaarsje aansteken en bezinnen.

De jury is van mening dat dit simpele en krachtige idee op meer plekken in verschillende varianten toegepast kan worden. Een vorm van lokale samenwerking die makkelijk op te tuigen is en relatief weinig geld kost.

Tweede prijs

De tweede prijs is toegekend aan de Protestantse gemeente te Sexbierum-Pietersbierum met de inzending van het project "Participatie in de multifunctionele accommodatie te Sexbierum-Pietersbierum". De kerkelijke gemeente heeft zich bezonnen op de toekomst van de kerkelijke gebouwen. Vastgesteld werd dat het onderhouden van meerdere gebouwen een grote investering in de toekomst zou vergen. Hierop is in samenwerking met de Stichting Dorpsbelang Sexbierum-Pietersbierum en de Stichting Dorpshuis 'It Waed' besloten tot een nieuwe samenwerking die zou leiden tot de bouw van een multifunctionele accommodatie (MFA). Dit gebouw kan dan in het dorp dienen voor zowel de kerk als voor de activiteiten in het dorp. Voor de exploitatie van het gebouw is een stichting opgericht waarin twee leden van het college van kerkrentmeesters in het bestuur zitting hebben. Met dit initiatief komt de kerkelijke gemeenschap weer midden in het dorp te staan en is investering in de kerkelijke gebouwen niet meer nodig omdat deze op termijn zullen worden afgestoten. De kerkelijke gemeente heeft een bedrag van €200.000,- beschikbaar gesteld voor de realisatie van het MFA en verwacht dit bedrag in 10 jaar te hebben terugverdiend. Daarnaast heeft de burgerlijke gemeente Waadhoeke €1,7 miljoen aan het project bijgedragen. Er

zijn veel mensen betrokken in de voorbereiding wat goed is voor de sociale cohesie in het dorp.

De winnaars van de VKB - Mercer/Marsh Awards 2021

De jury is erg gecharmeerd van deze samenwerking tussen kerk en dorp. Ook elders zou een dergelijke oplossing kunnen bijdragen aan het op peil houden van voorzieningen in een dorpsgemeenschap en de leefbaarheid van kleine kernen. Hoewel de daadwerkelijke realisatie nog moet plaatsvinden is de tussenstand nu goed voor een 2e prijs.

Hoofdprijs

De hoofdprijs is toegekend aan de Grote Kerk Emmen en de Vrijzinnige kerkgemeenschap te Odoorn met inzending van het project "De Proeftuin Odoorn". De aanleiding tot dit project was op z'n minst onprettig. De Vrijzinnige kerk van Odoorn kon niet meer verder vanwege ontbreken van ouderlingen en diakenen. Verder was het kerkbezoek drastisch afgenomen. Uiteindelijk is hiervoor een oplossing gekomen door een samenvoeging van de kerkgemeenschap te Odoorn met de wijkgemeente Grote Kerk in Emmen. Bij de samenvoeging is overeengekomen dat de kerk in Odoorn haar eigen karakter en activiteiten zou behouden met de pastoraal werker en de vrijwilligers met daarnaast betrokkenheid van de predikant van de wijkgemeente Grote Kerk. Bestuurlijk ligt de verantwoordelijkheid bij de Grote Kerk Emmen. Door deze maatregelen te nemen kan de kerkelijke gemeenschap in Odoorn worden behouden en zo mogelijk worden uitgebreid. Daarnaast is de Odoornse kerkelijke gemeenschap betrokken op de lokale gemeenschap in het dorp. Naast de kerkrechtelijke samenvoeging vindt er samenwerking plaats met ondernemers, particuliere zorginstellingen, zorg- en

welzijn en de bibliotheek in de vorm van diaconale projecten. Voorbeelden hiervan zijn onder andere de maandelijkse bezinningsochtenden in twee particuliere woon-/zorginstellingen, filmavonden met de bibliotheek, maandelijkse koffieochtenden. Een ander voorbeeld is het organiseren van een zogenaamd 'Pelgrimspad'. Dit arrangement is georganiseerd met plaatselijke ondernemers en het lokale hotel. Na realisatie van dit project kan worden geconstateerd dat het kerkbezoek is toegenomen met 300% en dat mensen vanuit de gemeenschap meer betrokken zijn op de kerk.

De jury is unaniem van mening dat laatstgenoemd project de hoofdprijs verdient. Dit is toekomstgericht kerkbeheer zoals de jury het op meer plaatsen zou willen zien. En dat begint met het onder ogen durven zien dat het niet meer gaat op de ene plek. De kunst van het loslaten. En op de andere plek verantwoordelijkheid durven nemen om de bestuurlijke taken erbij te pakken, stress wegnemen en de ander tegelijk ruimte te geven om eigenheid en eigen activiteiten te behouden. Bijzonder mooi vindt de jury het dat de samenwerking een hele diaconale spits gekregen heeft en de diaconale uren in 2019 zelfs uitgebreid konden worden.

We danken alle deelnemers voor hun inzending, de juryleden voor het beoordelen van de inzendingen en hopen dat kerkrentmeesters en kerkenraden hiermee inspiratie op kunnen doen om in de eigen gemeente initiatieven te ontplooiën zodat ook de kerk ter plaatse toekomst heeft.

God, geld en geloofsgemeenschappen

Tekst Adam van Bergeijk **Beeld** PR

De titel van het boek *God, geld en geloofsgemeenschappen* veronderstelt een relatie tussen de Eeuwige en het tijdelijke. De inhoudstafel bevestigt dat beeld: een hoeveelheid onderwerpen beschrijft de herkomst en de wijze van besteding van geld in geloofsgemeenschappen.

Aan de vele bijbelteksten die in de bundel worden aangehaald, kan er nog wel een worden toegevoegd: "Er is niets nieuws onder de zon." De bundel brengt niets nieuws, maar biedt wel een verrijkend inzicht in geldstromen die van invloed zijn op geloofsgemeenschappen en de gedragingen van mensen die invloed hebben op deze geldstromen.

Geloofsgemeenschappen steunen immers op financiële stromen. De maatschappelijke wens om daarin transparant te zijn strookt met de wens van de geloofsgemeenschappen zelf, die datzelfde doel nastreven (p. 10).

De bundel met negen hoofdstukken beoogt beantwoording van de vragen (1) naar de herkomst van het geld, (2) waar het geld heen gaat en (3) waarom dat zo is. In 158 pagina's worden antwoorden gegeven op deze vragen.

Rol en invloed van de overheid

Tien auteurs hebben ieder en vanuit hun eigen perspectief invulling gegeven aan de opdracht om 'ziel en zakelijkheid dichter bij elkaar te brengen' (p. 17). De hoofdstukken, elk geschreven door een of twee auteurs geven een inkijkje in de rol van geld. De overheid krijgt hierin forse aandacht.

Leon van den Broeke en Pim Boven beschrijven uitgebreid de ontwikkelingen die hebben bijgedragen aan de verschuiving van een "pluralistische coöperatie naar [...] het Franse model van *laïcité*." (p. 136). De werkwijze van een inmiddels neutrale overheid is eerder een gevolg van de praktijk, dan komend vanuit de grondwet stelt Hansko Broeksteeg in zijn bijdrage vast (p. 30). Maatschappelijke initiatieven kunnen daarom eerder op overheidssteun rekenen dan instellingen met een religieuze grondslag (p. 34). Diezelfde houding treffen we inderdaad aan in Frankrijk, waar de term *laïcité* (de staat bemoeit zich niet met de kerk en vice versa) van afkomstig is. In 1983 wordt de financiële relatie tussen kerk en staat beëindigd, schrijft George Harinck (p.50). Zijn hoofdstuk is voor de lezer met belangstelling voor historie en sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen een aanrader.

Geld voor eigen gemeente moet worden geworven en verdiend

Kerken moeten dus zichzelf financieel bedruipen. Naast geld voor de eigen organisatie (waarover straks meer) is er ook

geld nodig voor opleidingen en bijscholing. Maar, signaleren Van den Broeke en Boven: er is sprake van een afnemende geefbereidheid voor institutionele en bovenplaatselijke zaken (p. 147). Geefbereidheid krijgt in hoofdstuk 4 meer aandacht. Dat er gegeven wordt is mooi, maar let ook op transparantie pleit Ruurd Kooistra in zijn bijdrage (p. 76). Ook aandacht voor het geefgedrag van ondernemers is belangrijk legt Chris Dijkstra uit (p. 59). Hij deelt een praktische tip: via de vennootschap kan een ondernemer een gift doen zonder dat deze gift als dividend (fiscaal) wordt gezien (p. 59). Fiscale voordelen van giften krijgen in dit hoofdstuk uitgebreide aandacht. Dat kan als kort door de bocht worden ervaren, maar het zoeken naar nieuwe manieren van geldwerving en breder: ondernemerschap is nodig.

In zijn bijdrage breekt Jos Aarnoudse een lans voor religieus ondernemerschap (p. 85). Gebruikmaking van periodieke giften is er een, evenals de mogelijkheid om de kerk te verhuren, stelt Wil Wouters (p. 98). Zijn 'kritische benadering van tegoeden bij banken' overtuigt echter niet en wordt verder ook niet uitgewerkt (p. 98). Bij ban-

ken en vermogensbeheerders is in deze tijd van magere koeien niet veel rendement te behalen.

Taken voor kerkbestuurders en kerkrentmeesters

Taal in de kerk speelt een belangrijke rol, stelt Jos Aarnoudse. De ene taal, die van vertrouwen en geloof, moet in de kerk worden afgewisseld met de taal van organisatie en communicatie (p. 82). Behalve taal vraagt ook middelenbeheer om aandacht. Het volstaat niet meer om alleen maar de middelen te beheren. De kerkrentmeester krijgt in dit hoofdstuk een duidelijk profiel (een pro-actieve houding) en concrete taken (goede vragen stellen, analyseren en nieuwe wegen zoeken (p. 89). Daar ligt een taak voor kerkbesturen. Dat kerkbesturen van invloed zijn op geefgedrag, blijkt uit de bijdrage van Miranda Klaver. De enige vrouwelijke auteur van deze bundel geeft een verhelderend inkijkje in evangelische kerken en pinkstergemeenten. In veel van deze gemeenten zijn het geven van tienden in gebruik of wordt dit aangemoedigd door de vaak charismatische leiders. Geven is in deze gemeenschappen meer dan een financiële transactie; het is een uiting van vertrouwen in de leiding en betrokkenheid (p. 109).

De aard van diaconaal geld

De mooiste bijdrage van het boek is de bijdrage van Thijs Tromp. In het op een na laatste hoofdstuk gaat hij uitgebreid in op de onlosmakelijke verbinding tussen diaconaat en financiën. Het op diaconale leest geschroefde artikel lijkt een *Fremdkörper* te zijn tussen de andere hoofdstukken, waarin geld vooral over de bekostiging van de eigen organisatie gaat. Maar, dat wordt goedge maakt door de wezenlijke karakterisering van diaconaat: "de kerk heeft geen diaconie, maar zij is diaconaal" (p. 118). Vanuit de vroege kerk beschrijft Tromp diaconale ontwikkelingen. Hoe de rijkdom in de vroege kerk van de 4e tot de 6e eeuw kon uitgroeien tot de kerk als machtig instituut tot in de tijd van de Reformatie. Het was wachten op misstanden (p. 126). Diakenen vinden in dit hoofdstuk beginselen voor hun beleid, een sterke koppeling van liefdadigheid aan de Maaltijd van de Heer en het criterium voor de diaconale taak bij uitstek: liefdadigheid. Wat Tromp betreft is de komst van de digitale geefmogelijkheid geen verbetering. Zeker, materieel beschouwd kunnen er prima inkomsten worden vergaard maar de nauwe relatie tussen offeren, breken en delen (deels de titel van het hoofdstuk) wordt uitgehold (p. 128).

Tenslotte

In het boek gaat het om de vragen naar de herkomst van het geld in de kerk, waar het geld heen gaat en waarom dat zo is. De lezer wordt op zijn of haar wenken bediend. De invalshoeken duiden, geven historische ontwikkelingen weer en wijzen op bewegingen in kerk en samenleving die van invloed zijn. Kerkrentmeesters en andere belangstellenden naar geld in de kerk die meer willen weten, vinden in deze bundel genoeg stof om discussies over geld in de kerk aan te kunnen gaan.

Leon van den Broeke (red.), *God, geld en geloofsgemeenschappen*. Utrecht: KokBoekencentrum Uitgevers, 2021. ISBN 9789043537254, 160 pagina's, €17,99.

Jaarlijkse kerkrentmeesterlijke check eind november/ begin december

Eind november of begin december heeft elk college van kerkrentmeesters van een gemeente binnen de Protestantse Kerk die lid is van de VKB (95% van de gemeenten is lid!) per e-mail een brief van ons gekregen met een vraag.

Als u zo'n college bent, is de vraag of u mee wilt werken aan onze jaarlijkse enquête. Die is bedoeld om de dienstverlening aan u als kerkrentmeesters de aankomende jaren te verbeteren. Wij zijn uw vereniging, en het adagium is al vanouds: van kerkrentmeesters voor kerkrentmeesters! De VKB is geen centraal orgaan met een andere doelstelling dan juist zoveel mogelijk plaatselijke gemeenten te helpen in hun kracht te blijven of opnieuw in hun kracht te komen.

We willen het zo gaan insteken, gekoppeld aan publiciteit in *Kerkbeheer* en anderszins, dat het jaarlijks gaat werken als een soort algemeen meetmoment van activiteiten. Dus in de agenda voor de kerkrentmeester: in november gaan we – als het aan ons ligt – allemaal een soort algemene kerkrentmeesterlijke check doen. Hebben we het afgelopen jaar aandacht besteed aan de noodzakelijke aspecten van onze verantwoordelijkheid? Daarnaast zorgen we in november er ook voor dat ons reviewformulier bij de VKB wordt ingediend.

Wij hopen dat zoveel mogelijk leden onze brief en vraag welwillend hebben ontvangen en (voor zover u al niet deed) zullen meedoen. Kerkbeheer is een belangrijke randvoorwaarde voor gezond kerk-zijn. Laten we elkaar helpen onze kerkrentmeesterlijke taken zo goed mogelijk te vervullen in al onze gemeenten.

Jos Aarnoudse,
directeur VKB

■ Rook Belder neemt afscheid van de ICG

Tijdens een intiem dinertje in een Utrechtse bistro heeft de Interkerkelijke Commissie Geldwerving afscheid genomen van Rook Belder. Vanaf het begin van de Actie Kerkbalans in 1973 (nu bijna vijftig jaar geleden) was Rook bij de actie betrokken, eerst als verantwoordelijke bij de VKB voor de facilitering van het Kerkbalans drukwerk voor gemeenten en parochies (van 1973 tot 2008) en later als adviseur van de ICG (vanaf 1987) en als organisator en notulist van de ICG bijeenkomsten (vanaf 2010 tot aan het begin van de coronacrisis). Met de van hem bekende tomeloze inzet organiseerde hij talloze bijeenkomsten voor de organisatoren van Kerkbalans, schreef aanmoedigende artikelen in *Kerkbeheer* en wervende teksten ten behoeve van de plaatselijke geldwerving, en leverde op zijn bescheiden wijze toch ook veel inhoudelijke bijdragen aan het geldwervingsbeleid in de Protestantse Kerk en de Rooms-

De heer J. Zuidwijk, voorzitter van de ICG overhandigt een boek over de Rotterdamse Laurenskerk aan Rook Belder

Katholieke Kerk. Dit was niet het eerste afscheid van Rook; eerder al werd hij uitgewuifd na een bijna vijftigjarig dienstverband bij de VKB, en daarna op de algemene ledenvergadering van de VKB van 2017 als eindredacteur van het magazine *Kerkbeheer*, ter gelegenheid waarvan ook de glossy 'Rook' werd uitgebracht. En het zal ook nog niet de laatste keer zijn dat Rook ergens weggaat, want nog steeds doet hij de secretariële en financieel-technische ondersteuning van de Stichting Stormbrand. En hij zet zijn kennis en ervaring in voor de commissie begraafplaatsen van de VKB. Wordt vervolgd!

■ Uit de regio

Tekst Adam van Bergeijk

In de Afdelingen van de VKB worden allerlei activiteiten voor kerkrentmeesters georganiseerd. In een kort overzicht geven we een indruk van wat er zoal plaatsvond en plaats zal vinden.

In de **Gelderse Betuwe** wordt op 7 december een informatie- en inspiratieavond georganiseerd, in samenwerking met classispredikant ds. Jaap van Beelen. Kerkrentmeesters gaan met elkaar in overleg om te kijken op welke terreinen er kan worden samengewerkt.

Er is veel belangstelling voor beleggen. Maar, wat komt er allemaal bij kijken? In de **Afdeling Overijssel – Flevoland** namen 50 kerkrentmeesters deel aan een informatieavond over beleggingsstatuten. Beleggingsstatuten zijn verplicht en een van de grondleggers ervan, Pieter Flach van het Generaal College voor de Behandeling van Beheerszaken gaf een inijkje in de totstandkoming van de beleggingsstatuten.

In de **Afdeling Groningen – Drenthe** doen de regionale ontmoetingen het als vanouds goed. In diverse ringen spraken, inspireerden en informeerden kerkrentmeesters elkaar. Ook werd er in Onstwedde een informatieavond over het beheer van begraafplaatsen gehouden. In de regio Groningen – Drenthe zijn meer dan twintig begraafplaatsen in beheer van colleges van kerkrentmeesters en een groot deel daarvan bezocht de informatieavond op 10 november.

VKB-partner en jurist mr. Teunis van Kooten verzorgde voor de leden in de **Afdeling Utrecht** op 10 november een mini-cursus over juridische aspecten van kerkrentmeesterlijk beheer. Er werden beginselen uit de doeken gedaan, maar de deelnemers ontvingen ook praktische tips en adviezen.

De Waadhoeke is een grote gemeente in **Friesland** en de kerkrentmeesters van dorpen (zoals Oosterbierum) en steden (zoals Franeker) in deze gemeente hebben elkaar ontmoet in een online-ontmoeting via Teams, maar ook een fysieke ontmoeting op 16 december wordt georganiseerd.

Ook in de **Afdeling Delta** spreken kerkrentmeesters elkaar bij diverse gelegenheden. Per regio wordt er een avond georganiseerd waarop kerkrentmeesters elkaar kunnen zien en spreken over kerkrentmeesterlijk beheer.

Ook de cursussen interieur en veiligheid trokken veel belangstelling. Veiligheidskundige en VKB-partner Dirk Bok verzorgde per Afdeling een cursus. Zo'n 150 kerkrentmeesters zijn nu goed op de hoogte van het bestaan van een risico-inventarisatie en evaluatie. Een model hiervoor is te downloaden vanaf de website van de VKB. De praktische cursus behoud en beheer van monumentale interieurs van VKB-partner Margriet Hage was voor meer dan 100 deelnemers reden om deel te nemen. Zij weten nu onder andere dat goede schoonmaakmiddelen belangrijk zijn en waar je ze kunt kopen (drogisterij Woortman aan het Neude in Utrecht).

Voor het nieuwe jaar 2022 worden er nieuwe cursussen ontwikkeld, die zowel regionaal als landelijk zullen worden aangeboden. Kerkrentmeesters waarvan het e-mailadres bekend is bij het bureau van de VKB ontvangen uitnodigingen per e-mail en ook staan de activiteiten op de agenda van de VKB (zie: www.kerkrentmeester.nl/agenda).

Actie Kerkbalans 2022:

Bestellen van artikelen kan nog steeds

Nog zes weken te gaan voordat de Actie Kerkbalans 2022 van start gaat en veel gemeenten hebben al materialen besteld in de Kerkbalans webshop. Andere gemeenten maken zelf hun materialen en sommige gemeenten hadden moeite bij het online bestellen. We werken dit jaar met een nieuw systeem achter de webwinkel en ondanks alle voortests bleek het niet bij iedereen vlot en goed te werken. Maar bestellen kan nog steeds: Als u na 1 december en uiterlijk 1 januari bestelt, zullen we ons best doen om uw bestelling voor 15 januari 2022 bij u te hebben en we verwachten dat dit ook zal lukken.

De rode loper

Al heel vaak hebben we het belang van het organiseren van een startmoment van de Actie Kerkbalans in uw eigen kerk benadrukt. Daarvoor is de rode loper bedacht. Vorig jaar rolden bijna tweehonderd kerken de rode loper uit voor de deur van de kerk. Het was een groot succes! Ook dit jaar hoopt team Kerkbalans dat kerken door heel Nederland de rode loper uitrollen bij het startmoment. De 100 gratis rode lopers zijn inmiddels allemaal besteld, maar het is nog altijd mogelijk de lopers tegen een tarief van €25,- (voor gemeenten en parochies) te bestellen via www.kerkbalans.nl.

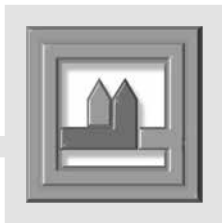
Slogan van de Actie Kerkbalans is: 'Geef vandaag voor de kerk van morgen'. De rode loper is een unieke kans om te laten zien dat jong en oud zich binnen de kerk of parochie samen inzetten voor een gezamenlijke toekomst: de kerk van morgen. Plaatselijke kerken en parochies doen dit bijvoorbeeld door een jong en ouder kerklid uit te nodigen samen over de rode loper de kerk

in te lopen. Of juist door een aantal van de jongste kerkleden als eerste over de rode loper te laten gaan; als symbool van de 'kerk van morgen'.

Weer corona?

Tijdens het samenstellen van dit nummer van Kerkbeheer komen er steeds meer berichten van toenemende coronabesmettingen. Het is afwachten hoe de situatie bij het van start gaan van de Actie Kerkbalans 2022 zal zijn. Misschien wel niet veel beter dan tijdens de actie van 2021. Het voor die actie ontwikkelde protocol is te vinden op de website van Kerkbalans. De ervaringen van vorig jaar geven aan dat de actie, ook met kerkbalansvrijwilligers die bij de leden de kerkbalansenveloppen komen brengen en halen, gewoon kan doorgaan als de aanbevelingen in het protocol worden nageleefd. Als dat in uw gemeente echt niet lukt biedt de website ook informatie voor het digitaal organiseren van de actie, zie www.kerkbalans.nl/nieuws/coronaprotocol-actie-kerkbalans/.

Onderscheidingen van de VKB

GOUD MET BRILJANT

toegekend aan:

Jacobus den Ouden, Gouda, 40 jaar
voorzitter telcommissie collecten

Hendrik Snel, Meppel,
50 jaar organist

Marinus Capelle, Renkum-
Heelsum, ruim 50 jaar organist

GOUD

toegekend aan:

Pieter Dirk Kaars, Loenen aan
de Vecht, 30 jaar organist

Johannes Zacharias Leijen, Loenen
aan de Vecht, ruim 30 jaar lid com-
missie van beheer / kerkrentmeester

Tjalling Nobels, Oud-
Beijerland, 34 jaar administra-
teur ledenadministratie

Bastiaan Schelling, Oud-
Beijerland, circa 35 jaar kerkrent-
meester VVB administratie

Cornelia Hakkert, Waspik,
40 jaar organist

Frank Pijnnaken, Woubrugge,
40 jaar organist

ZILVER

toegekend aan:

Jennigje Dekker-KleinJan,
Daarle, ruim 22 jaar beheer-
ster gebouw Rehoboth

Arjan Versluis, Gorinchem,
25 jaar kerkorganist

Carolus Theodorus Joseph
Hagen, Laren-Eemnes, ruim
20 jaar diverse functies

Jan de Jongh, Waardenburg
en Neerijnen, 25 jaar koster

EREPENNING

toegekend aan:

Jan Eising, Franeker, 8 jaar
kerkrentmeester en hulpkoster

Frans Stap, Kerk tussen de
Dijken, 50 jaar organist

Johannes Nanne Huitsing,
Nieuw Weerdinge-Roswinkel,
meer dan 50 jaar organist

Leendert Lommers, Oud-Beijerland,
44 jaar cantor-organist

Durk van Gorkum, Reduzum-
Idaerd, ruim 60 jaar organist

J. den Ouden, Gouda

H. Snel, Meppel

M. Capelle, Renkum-Heelsum

P.D. Kaars, Loenen aan de Vecht

J.Z. Leijen, Loenen aan de Vecht

T. Nobels, Oud-Beijerland

B. Schelling, Oud-Beijerland

A. Versluis, Gorinchem

F. Stap, Kerk tussen de Dijken

C. Hakkert, Waspik

C.T.J. Hagen, Laren-Eemnes

J.N. Huitsing, Nieuw Weerdinge-Roswinkel

F. Pijnnaken, Woubrugge

J. de Jongh, Waardenburg en Neerijnen

L. Lommers, Oud-Beijerland

J. Dekker-KleinJan, Daarle

J. Eising, Franeker

D. van Gorkum, Reduzum-Idaerd

PKN Onderscheidingen

GOUD MET BRILJANT

toegekend aan:

Elizabeth Sophia Burger, Warnsveld/
Leesten, 40 jaar predikant

GOUD

toegekend aan:

Sijke Wietske van Dellen-
Witteveen, Reduzum-Idaerd,
25 jaar diverse functies

Jantje Schippers-Elzing, Schoonoord,
40 jaar diverse functies

ZILVER

toegekend aan:

Blanka Rutgers, Gasselte, 30 jaar
leidster van de zondagsschool

BRONS

toegekend aan:

Sjouke Weiss, Gasselte, 20 jaar
leidster van de zondagsschool

EREPENNING

toegekend aan:

Helge van Drongelen-de Meijer,
Oosthoek, 45 jaar meerdere functies

E.S. Burger, Warnsveld/Leesten

H. van Drongelen-de Meijer, Oosthoek

*S.W. van Dellen-Witteveen,
Reduzum-Idaerd*

B. Rutgers en S. Weiss, Gasselte

J. Schippers-Elzing, Schoonoord

Uw dossier veilig in de cloud vanaf € 49 met Microsoft365!

- Dossier compleet
- AVG-proof
- Continuïteit gewaarborgd

Geïnteresseerd? Bezoek www.bestuursgemak.nl of mail givanderwal@bestuursgemak.nl

Silas Groep

Partner van kerken

Hoe wilt u kerk zijn, nu en in de toekomst? Daar gaat het om en dat maakt onze aanpak uniek: wij benaderen materiële vraagstukken van kerken namelijk vanuit de missie van de kerken.

De Silas Groep ondersteunt geloofs-gemeenschappen en helpt u op voorwaardenscheppend terrein. Kerken zijn heel verschillend, hebben specifieke vragen en mogelijkheden. Bij al deze situaties sluiten wij graag aan en leveren we maatwerk.

Cijfers en letters

Daar weten wij wel raad mee. Wij zijn **de** administratieve dienstverlener voor kerken en instellingen. Wij verzorgen uw financiële administratie, salarisadministratie, traktementsberekeningen en begraafplaatsenadministratie. Daarnaast stellen wij graag uw begroting en jaarrekening op. Bovendien geven wij deskundig advies over verzekeringen en bieden wij ondersteuning bij ziekte of vacatures op het kerkelijk bureau. Waar kunnen wij u mee van dienst zijn?

Uw vastgoed op orde

Het zorgvuldig beheren van grond en gebouwen wordt steeds complexer. Het vergt veel specifieke kennis en die hebben wij in huis.

Wij kunnen het volledige beheer van uw vastgoed verzorgen. Ook ondersteunen wij bij zaken zoals bemiddeling of advisering bij aan- en verkoop van grond en gebouwen. Onze rentmeesters staan altijd ten dienste van uw kerk en zijn erop gericht om optimaal rendement voor u te behalen.

Advies bij kerkgebouw-gerelateerde vragen

Het bezit van kerkelijk onroerend goed kan ingewikkelde vragen opleveren. Sluiten de kerkgebouwen nog aan op de wijze waarop u kerk wilt zijn? Niet alle kerkgebouwen zijn nog nodig voor zondagse vieringen. Besluitvorming hierover roept al gauw emotie op. Soms zijn verkoop, een alternatieve bestemming of ontwikkeling van vastgoed een oplossing. Onze rentmeesters adviseren, bemiddelen bij aan- en verkoop en taxeren kerkgebouwen en ander kerkelijk vastgoed.

KKA
Administraties & Advies

[SilasGroep.nl/kka](https://silasgroep.nl/kka)

Telefoon 033 - 467 10 12

KKG
Rentmeesters & Makelaars

[SilasGroep.nl/kkg](https://silasgroep.nl/kkg)

Telefoon 033 - 467 10 10

KKG Adviseurs
Rentmeesters & Makelaars

[SilasGroep.nl/kkg-adviseurs](https://silasgroep.nl/kkg-adviseurs)

Telefoon 033 - 467 10 10

VKB VERZEKERINGEN

De VKB biedt in samenwerking met Mercer Marsh Benefits een breed assortiment aan verzekeringen. Deze verzekeringen zijn op maat gemaakt voor de VKB-leden en hebben zeer scherpe premies. Op de internetsite www.vkb-verzekeringen.nl kunt u verzekeringen afsluiten, schaden melden en informatie handig terugvinden. Voor gemeenten, betrokken medewerkers, predikanten, maar ook vrijwilligers zijn adequate verzekeringen beschikbaar. De meeste VKB-leden maken al gebruik van onderstaande verzekeringen.

- Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering
- Brandverzekering
- Wettelijke aansprakelijkheidsverzekering
- Rechtsbijstandverzekering
- Werkgeversaansprakelijkheid
- Groepsreis/ongevallenverzekering
- Ongevallenverzekering voor vrijwilligers
- Persoonlijke ongevallenverzekering
- Vervangingsverzekering predikanten
- Verzuimverzekering
- WGA-gatverzekering
- Fraude- en berovingsverzekering

Uw contactpersonen

DIMFIE VAN SUNDERT
010 40 60 520
info.vkb@mmc.com

JOYCE DEN HOLLANDER-OSSEWAARDE
010 40 60 817
info.vkb@mmc.com

